

**OCENA
BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU ŻARSKIEGO
ROK 2019**

*Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Żarach
ul Podchorążych 23a*

<i>SPIS TREŚCI</i>	<i>STRONA</i>
<i>DANE STATYSTYCZNE</i> <i>opr. Beata Kiewra</i>	3
<i>SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH</i> <i>opr. Alina Nowacka</i>	5
<i>Choroby szerzące się drogą pokarmową</i>	6
<i>Realizacja Programu eradykacji zachorowań na poliomyelitis</i>	7
<i>Zachorowania i zakażenia szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek</i>	7
<i>Choroby odzwierzęce</i>	8
<i>Zakażenia zakładowe</i>	9
<i>Neuroinfekcje</i>	9
<i>Choroby, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne</i>	9
<i>Pozostałe choroby zakaźne</i>	10
<i>Grypa i zachorowania grypopodobne</i>	11
<i>Zgony</i>	12
<i>Szczepienia ochronne</i>	12
<i>Wnioski</i>	12
<i>STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA</i> <i>opr. mgr inż. Edyta Wójcicka</i>	13
<i>Stan techniczny</i>	13
<i>Stan sanitarno-higieniczny</i>	13
<i>Procesy dekontaminacji</i>	13
<i>Postępowanie z odpadami</i>	14
<i>Zaopatrzenie w wodę</i>	14
<i>Postępowanie z bielizną</i>	14
<i>Postępowanie administracyjne</i>	14
<i>Podsumowanie</i>	15
<i>OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH</i> <i>opr. mgr inż. Beata Żurawska</i>	16
<i>Zakłady produkcji żywności</i>	17
<i>Obiekty obrotu żywnością</i>	17
<i>Zakłady żywienia zbiorowego otwartego</i>	17
<i>Zakłady małej gastronomii</i>	18
<i>Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego</i>	18
<i>Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością</i>	18
<i>Jakość zdrowotna środków spożywczych</i>	18
<i>System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt</i>	18
<i>System RAPEX</i>	19
<i>Podsumowanie, Wnioski</i>	19
<i>ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI</i> <i>opr. mgr Adrian Mazurek, mgr Joanna Kucharska</i>	21
<i>Charakterystyka wodociągów według produkcji wody</i>	21
<i>Ocena urządzeń do zaopatrywania ludności w wodę przeznaczoną do spożycia</i>	22
<i>Ocena i ryzyko zdrowotne związane z nieodpowiednią jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi</i>	23
<i>Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w obiektach użyteczności publicznej</i>	23
<i>Awaryjne zaopatrzenie w wodę</i>	23

<i>OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ</i> opr. mgr Adrian Mazurek, mgr Joanna Kucharska	24
<i>Nadzór nad ekshumacjami</i>	25
<i>Wnioski</i>	25
<i>WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY</i> opr. mgr inż. Marlena Breła, inż. Marlena Drozdek, mgr inż. Adriana Strzelecka	26
<i>Ocena warunków pracy</i>	26
<i>Działania profilaktyczne prowadzone w zakładach pracy</i>	28
<i>Podsumowanie</i>	29
<i>CHOROBY ZAWODOWE</i> opr. mgr inż. Marlena Breła, inż. Marlena Drozdek, mgr inż. Adriana Strzelecka	30
<i>ŚRODKI ZASTĘPCZE</i> opr. mgr inż. Beata Żurawska	31
<i>WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH</i> opr. Bogusława Bielawska	33
<i>Mikroklimat</i>	33
<i>Stanowiska pracy ucznia</i>	33
<i>Rozkłady zajęć lekcyjnych</i>	34
<i>Waga tornistrów</i>	34
<i>Dożywianie uczniów w szkołach</i>	35
<i>Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego</i>	35
<i>Substancje i preparaty chemiczne w szkołach</i>	35
<i>Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów</i>	35
<i>Place zabaw dla dzieci w żłobkach i przedszkolach</i>	36
<i>Opieka medyczna w szkołach</i>	36
<i>Placówki letniego i zimowego wypoczynku</i>	36
<i>Podsumowanie i wnioski</i>	36
<i>DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO</i> opr. Beata Gałęzowska, mgr inż. Adrianna Palewska	37
<i>Opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego</i>	37
<i>Opiniowanie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko</i>	38
<i>Uzgadnianie dokumentacji projektowej</i>	38
<i>Kontrole w trakcie realizacji obiektu budowlanego, odbiory końcowe obiektów</i>	38
<i>Podsumowanie, wnioski</i>	39
<i>Część graficzna ilustrująca działalność ZNS</i>	40
<i>PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA</i> opr. mgr Aleksandra Śnieżek, Iwona Jaworska	41
<i>Programy edukacyjne</i>	42
<i>Interwencje nieprogramowe</i>	46
<i>Podsumowanie, Wnioski</i>	47
Nadzór merytoryczny nad opracowaniem: Piotr Bogusławski Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach	<i>Udostępnianie, kopiowanie jest dozwolone wyłącznie w formie dosłownej, ze wskazaniem źródła informacji:</i> <i>Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Żarach.</i>

DANE STATYSTYCZNE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żarach obejmuje nadzorem teren o powierzchni 139278 ha (1393 km²). Powiat zamieszkuje 96 876 osób, w tym: 49 860 kobiet i 47 016 mężczyzn.

LUDNOŚĆ W GMINACH I MIASTACH NA PRAWACH POWIATU (dane GUS-stan na 31.12.2018 roku)

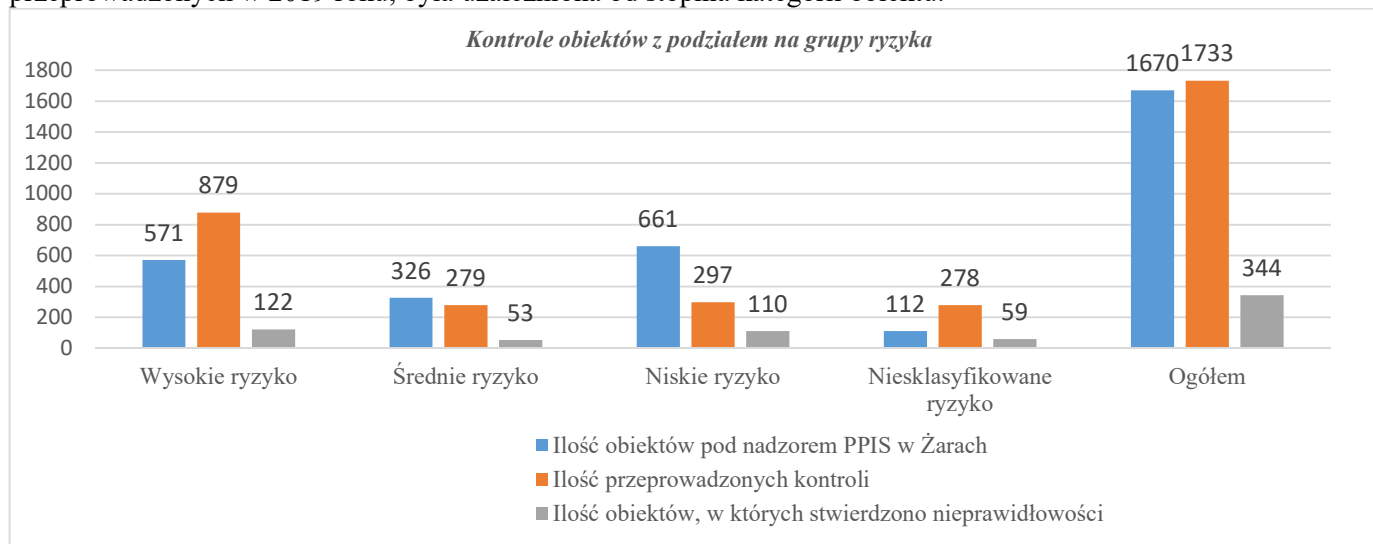
	<i>Powierzchnia</i>	<i>Ludność ogółem</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>
Miasto				
Łęknica	16 km ²	2483	1259	1224
Żary	33 km ²	37682	19842	17840
Gminy wiejskie				
Brody	241 km ²	3416	1715	1701
Lipinki Łużyckie	89 km ²	3377	1735	1642
Przewóz	178 km ²	3165	1578	1587
Trzebiel	166 km ²	5692	2876	2816
Tuplice	66 km ²	3072	1573	1499
Żary	294 km ²	12370	6277	6093
Gminy miejsko-wiejskie				
Jasień	127 km ²	7069	3537	3532
miasto	5 km ²	4328	2171	2157
obszar wiejski	122 km ²	2741	1366	1375
Lubsko	183 km ²	18550	9468	9082
miasto	13 km ²	14000	7225	6775
Obszar wiejski	170 km ²	4550	2243	2307

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA

prowadzona w roku 2019 (na podstawie sprawozdania rocznego MZ-45)

<i>Ilość obiektów pod nadzorem</i>	<i>Przeprowadzone kontrole i wizytacje</i>	<i>Wydane decyzje merytoryczne</i>	<i>Wydane decyzje płatnicze</i>	<i>Wydane postanowienia</i>	<i>Wydane tytuły wykonawcze</i>	<i>Nalożone mandaty</i>	<i>Kwota nalożonych mandatów</i>	<i>Ilość wykonanych badań</i>	<i>Liczba pobranych próbek</i>
1670	1992	383	527	43	2	172	41650	3193	366

Od 2015 roku obowiązuje podział kontrolowanych obiektów na cztery kategorie ryzyka: wysokiego, średniego, niskiego oraz niesklasyfikowanego (dotyczy obiektów, w których działalność oświatową prowadzi sekcja Promocji Zdrowia oraz obiektów kontrolowanych przez sekcję Nadzoru Zapobiegawczego). W związku z tym liczba kontroli, przeprowadzonych w 2019 roku, była uzależniona od stopnia kategorii obiektu.

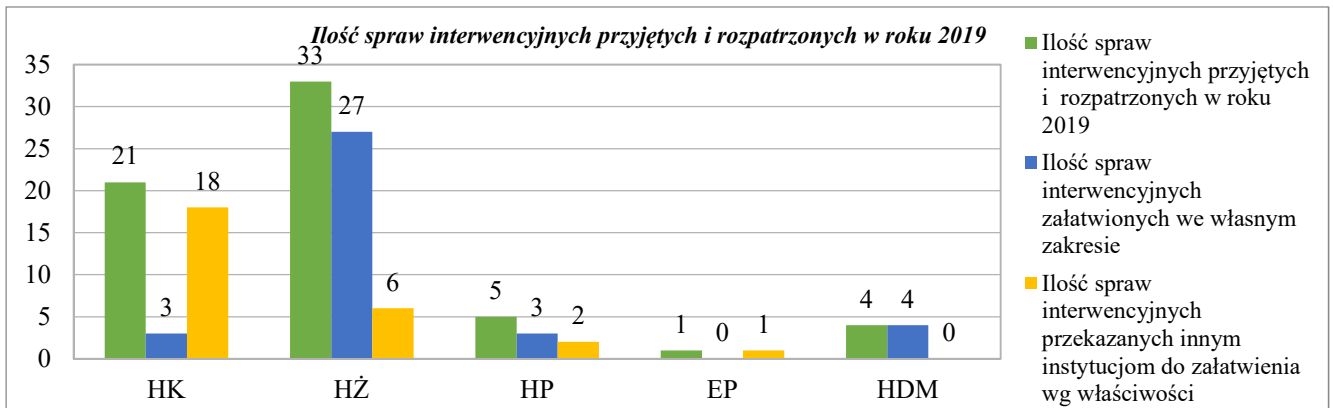
DANE STATYSTYCZNE

DZIAŁALNOŚĆ INTERWENCYJNA

W 2019 roku przyjęto i załatwiono 64 sprawy interwencyjne, z czego:

- 27 spraw interwencyjnych (42,1%) przekazano do załatwienia innym jednostkom, zgodnie z ich kompetencjami,
- 37 spraw (57,8%) załatwiono we własnym zakresie:

- 22 uznano za zasadne,
- 15 uznano za bezzasadne.

<i>Problematyka spraw interwencyjnych rozpatrzonych w roku 2019.</i>		<i>Liczba załatwionych we własnym zakresie</i>	
		<i>Zasadnych</i>	<i>Bezzasadnych</i>
<i>z zakresu higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku</i>		20	7
1	Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywnościowo-żywnościowych oraz środków transportu żywności	8	3
2	Jakość zdrowotna żywności	12	3
3	Postępowanie z żywnością w zakładach żywnościowo-żywnościowych	0	1
<i>z zakresu higieny środowiska</i>		1	2
1	Stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej	1	2
<i>z zakresu higieny pracy</i>		0	3
1	Nieprzestrzeganie przepisów z zakresu substancji i preparatów niebezpiecznych	0	3
<i>z zakresu higieny dzieci i młodzieży</i>		1	3
1	Warunki sanitarno-techniczne w placówkach oświatowo- wychowawczych i wypoczynku	1	3
RAZEM 37		22	15

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest podstawowym zadaniem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadanie to realizowane jest głównie przez pion epidemiologii, który każdego roku wdraża i kontroluje programy zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych oraz pasożytniczych, w tym prowadzi nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych, które są skuteczną formę zapobiegania chorobom zakaźnym.

Analizie poddano zgłoszone do PSSE w Żarach wybrane choroby zakaźne, które w 2019 roku podlegały rejestracji. Dokonana na tej podstawie ocena wskazuje na dobrą sytuację epidemiologiczną powiatu żarskiego. Od lat na terenie powiatu nie są rejestrowane zachorowania na odrę, tężec, błonicę, brucellozę, poliomyelitis. Zarejestrowano natomiast znaczny wzrost zachorowalności na ospę wietrzną. Powiatowe wskaźniki zachorowalności innych rejestrowanych chorób zakaźnych kształtują się na poziomie porównywalnym z rokiem ubiegłym bądź mają tendencję spadkową.

Porównanie wielkości zachorowań na choroby zakaźne oraz zapadalność /na 100 000mieszkańców/ w latach 2014-2019

Lp.	Jednostki chorobowe	2014 r.		2015 r.		2016 r.		2017 r.		2018 r.		2019 r.	
		Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik	Liczba zach	Wskaźnik
1.	Salmonellozy-zatrucia pokarmowe	10	10,12	8	8,09	4	4,08	4	4,08	6	6,13	5	5,11
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	2	2,02	1	1,01	2	2,04	6	6,13	0	0	2	2,04
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	44	44,51	85	85,99	14	14,29	58	59,22	74	75,55	69	70,45
5.	Biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem	181	183,1	141	142,64	100	102,1	101	103,12	166	169,49	105	107,21
6.	Biegunki dzieci do lat 2	67	67,78	59	59,68	46	46,97	37	37,78	31	31,65	19	19,4
7.	Krzztusiec	0	0	2	2,02	3	3,06	1	1,02	1	1,02	1	1,02
8.	Płonica	44	44,51	32	32,37	24	24,5	26	26,55	11	11,23	17	17,36
9.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0	1	1,02	0	0	1	1,02	0	0
10.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	0	0	0	0	0	0	1	1,02	0	0	0	0
11.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Choroba meningokokowa	0	0	0	0	1	1,02	1	1,02	0	0	0	0
14.	Borelioza	71	71,82	65	65,75	90	91,89	114	116,4	92	93,93	86	87,81
15.	Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliczną-podjęte szczepienia p/wścieklicznie	16	16,19	13	13,15	11	11,23	15	15,32	11	11,23	15	15,32
16.	Ospa wietrzna	916	926,63	305	308,54	402	410,45	624	637,11	231	235,85	623	636,09
17.	Różyczka	17	17,2	5	5,06	2	2,04	0	0	0	0	0	0
18.	WZW typu A	0	0	0	0	0	0	1	1,02	0	0	28052	28641,44
19.	WZW typu B	7	7,08	8	8,09	20	20,42	17	17,36	14	14,29	4	4,08
20.	WZW typu C	16	16,19	15	15,17	17	17,36	16	16,34	17	17,36	19	19,4
21.	Świnka	7	7,08	4	4,05	10	10,21	4	4,08	3	3,06	4	4,08
22.	Odra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

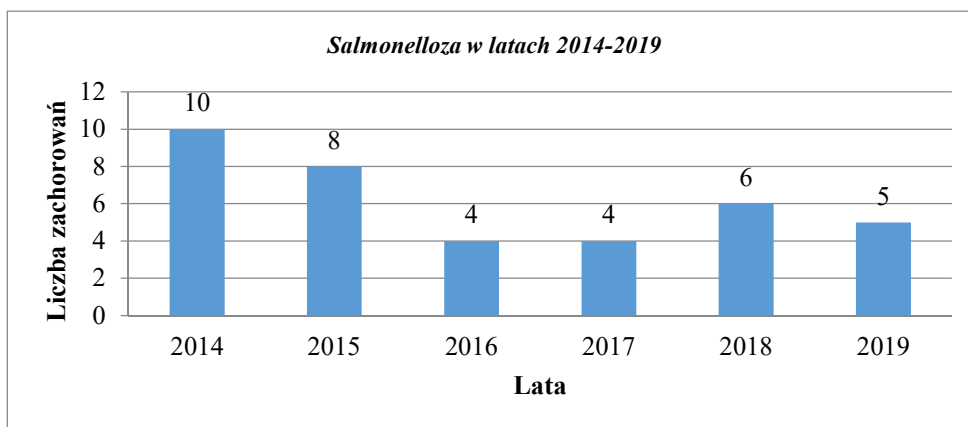
23.	Róża	8	8,09	10	10,12	14	14,29	15	15,32	8	8,17	10	10,21
24.	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1	1,01	0	0	0	0	1	1,02	0	0	2	2,04
26.	HIV	4	4,05	1	0	7	7,15	0	0	2	2,04	4	4,08
27.	AIDS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28.	Grypa i zachorowania grypopodobne	5457	5520,32	17249	17449,14	33783	34492,8	34762	35492,43	33509	34213,1	28052	28641,44

CHOROBY SZERZĄCE SIĘ DROGĄ POKARMOWĄ

Salmonellozy

W 2019 roku na terenie powiatu zarejestrowano 5 przypadków zakażenia przewodu pokarmowego wywołanego pałeczkami *Salmonella*. Pięć osób spośród zarejestrowanych wymagało hospitalizacji. Teren miejski zamieszkiwały 3 osoby, natomiast 2 teren wiejski. W podziale na płeć zachorowania dotyczyły w 3 przypadkach mężczyzn, w 3 następujących kobiet. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za zakażenia przewodu pokarmowego była pałeczka *Salmonella Enteritidis* (4 przypadki) i *Salmonella Agona* (1 przypadek).

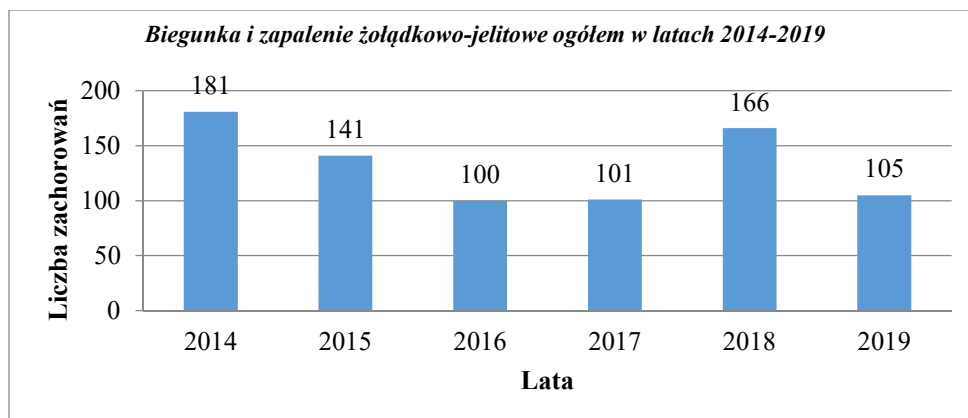
W rejestrze nosicieli zarejestrowanych zostało 8 osób. 5 osób to nosiciele po przechorowaniu, 3 osoby to osoby wykonujące badania do książeczki zdrowia. W ramach postępowania przeciwepidemicznego przebadano osoby z najbliższego otoczenia chorych. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres.

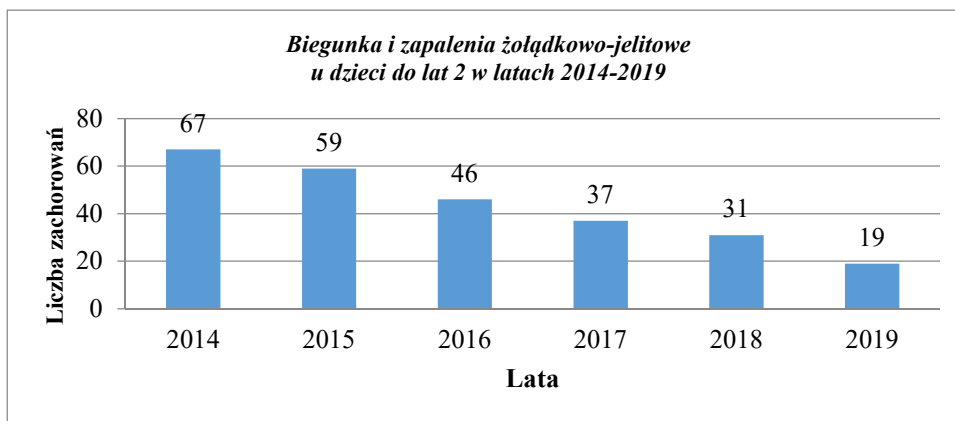
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2019 roku zarejestrowano 105 przypadków zachorowań na biegunkę, w tym 19 zachorowań dotyczyło dzieci do lat 2. W podziale „miasto-wieś” 63,81% ogółu zachorowań przypada na mieszkańców miast, a 36,19% na mieszkańców wsi naszego powiatu. Przy podziale na płeć przewagę stanowią zachorowania wśród płci męskiej – 52,38%. W ogólnej grupie chorych leczenia szpitalnego wymagał 1 pacjent, pozostali leczeni byli ambulatoryjnie. Wyodrębniając zachorowania na biegunkę u dzieci do lat 2 leczenia szpitalnego wymagało 1 dziecko.

Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawiają wykresy.

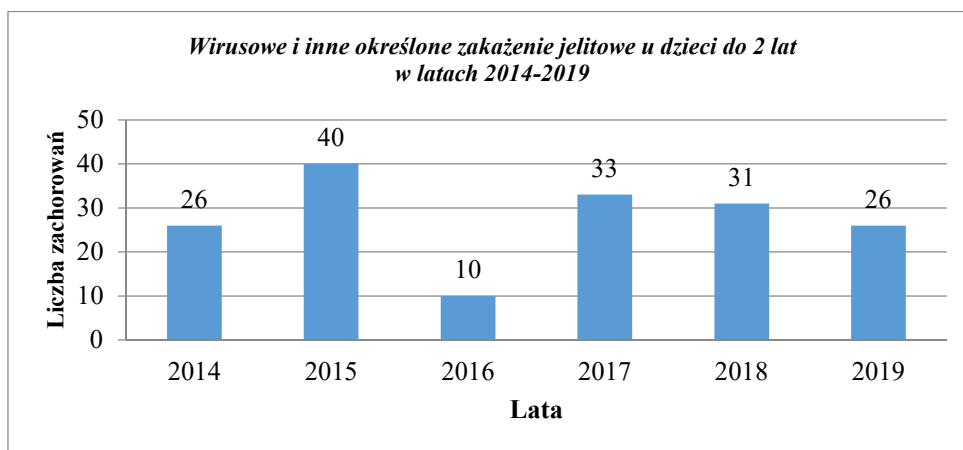
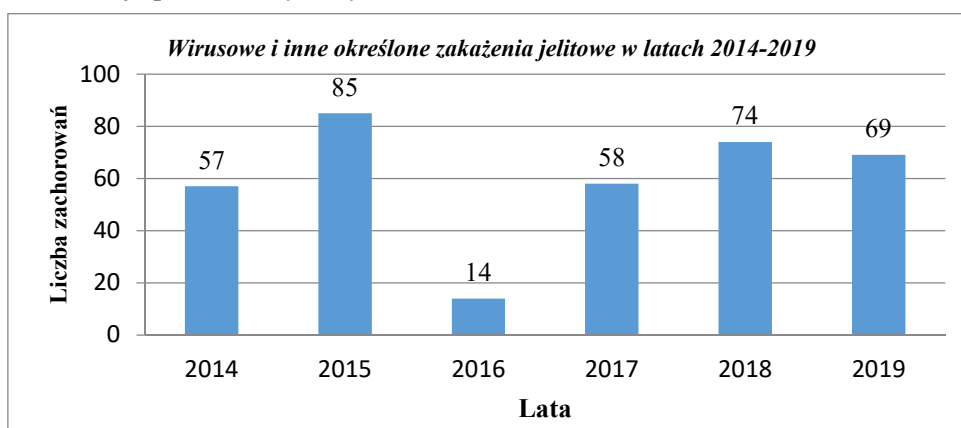

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Wirusowe zakażenia jelitowe

Ogółem zarejestrowano 69 zachorowań. Zachorowania dzieci do lat 2 stanowiły 37,68% wszystkich zachorowań. We wszystkich przypadkach czynnikiem chorobotwórczym był **Rotawirus**. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawiają poniższe wykresy.

REALIZACJA PROGRAMU ERADYKACJI ZACHOROWAŃ NA POLIOMYELITIS

W 2019 roku nie wpłynęło zgłoszenie ostrego porażenia wiotkiego z terenu powiatu.

ZACHOROWANIA I ZAKAŻENIA SZERZĄCE SIĘ DROGĄ NARUSZENIA CIĄGŁOŚCI TKANEK

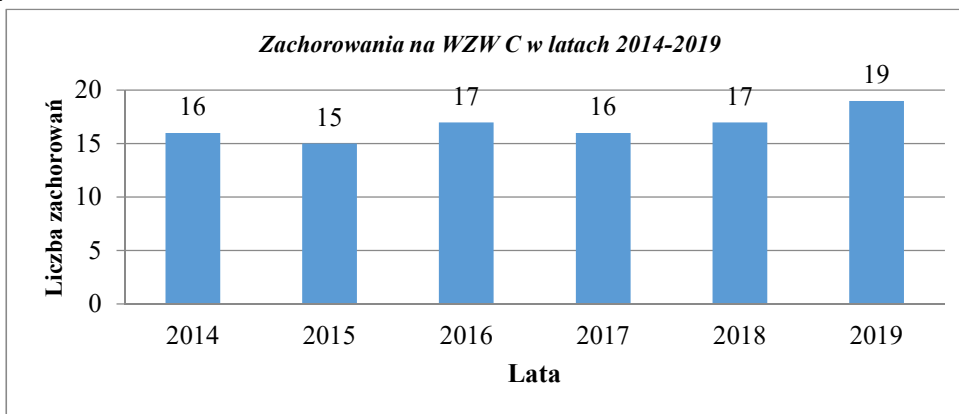
Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B

W 2019 roku nie odnotowano zachorowań na ostre WZW typu B. Zarejestrowano natomiast przypadki zachorowań o charakterze przewlekłym i bliżej nieokreślonym - 4 osoby. Zachorowania dotyczyły 1 kobiety i 3 mężczyzn. Wszyscy chorzy pochodzili z terenu miejskiego. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że 2 osoby nie były szczepione przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B przed zachorowaniem. Jedna osoba przyjęła pełny cykl szczepień w latach wcześniejszych, jednak nie została poddana badaniu w kierunku HbsAg przed zaszczepieniem, jedna osoba nie miała wiedzy na temat przyjętych szczepień. W ramach sprawowanego nadzoru epidemiologicznego osoby ze styczności z osobami zakażonymi wirusem zapalenia wątroby typu B skierowano do nadzoru lekarskiego.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

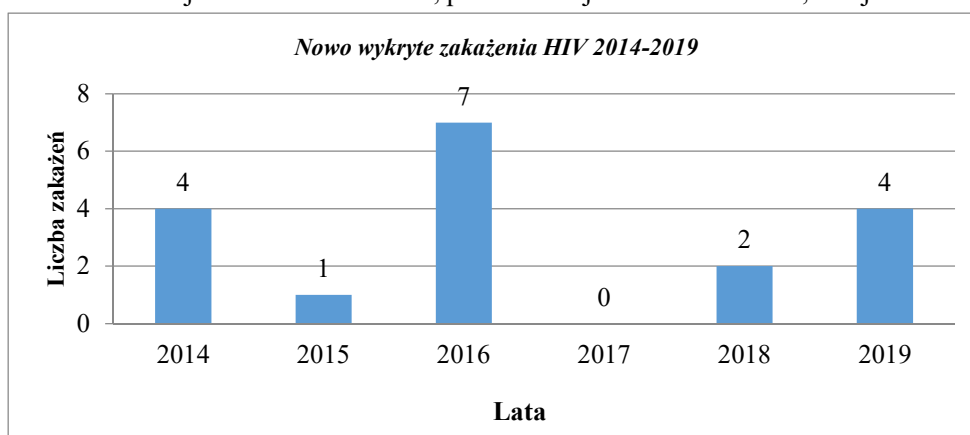
Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C

Zarejestrowano 19 zachorowań na WZW typ C. Spośród ogółu chorych 10 osób to kobiety, natomiast 9 osób to mężczyźni. Spośród zarejestrowanych teren miejski zamieszkiwało 13 osób, teren wiejski 6 osób. Osoby ze styczności z chorymi skierowano do nadzoru lekarskiego. Natomiast osoby zakażone wirusem HCV i chore na WZW C informowano o wskazaniu do szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministrem Zdrowia w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz.U. z 2018 poz. 753).

Nowo wykryte zakażenia HIV, AIDS

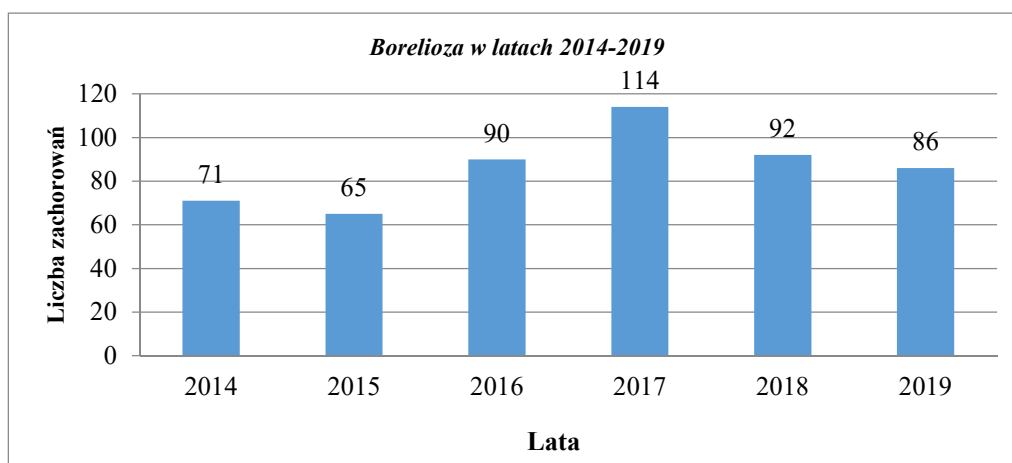
W roku 2019 zarejestrowano 4 nowo wykryte zakażenia HIV. Zakażenia dotyczyły mężczyzn. Nie zanotowano zachorowań na AIDS. W ewidencji nosicieli HIV/AIDS, prowadzonej w PSSE w Żarach, zarejestrowane są 72 osoby.

CHOROBY ODZWIERZĘCE

Borelioza

W roku 2019 wskaźnik zachorowalności na boreliozę, na terenie powiatu żarskiego jest nieco niższy niż w roku ubiegłym i wynosi 87,81. Zarejestrowano 86 zachorowań. Spośród ogółu zarejestrowanych 44,19% stanowi populacja płci żeńskiej, natomiast 55,81% stanowią mężczyźni. Chorzy zamieszkujący tereny miejskie stanowią 54,65%, a teren wiejski stanowi 45,35% z ogółu zarejestrowanych. Dynamikę zachorowań na przestrzeni lat przedstawia wykres.

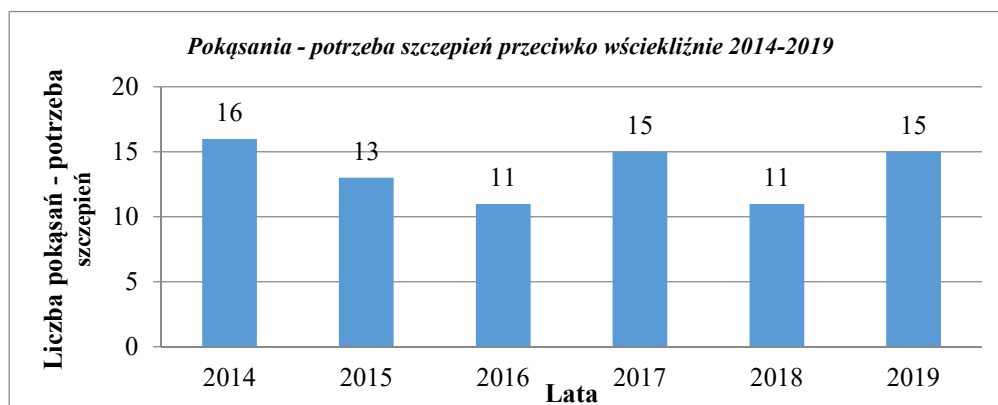
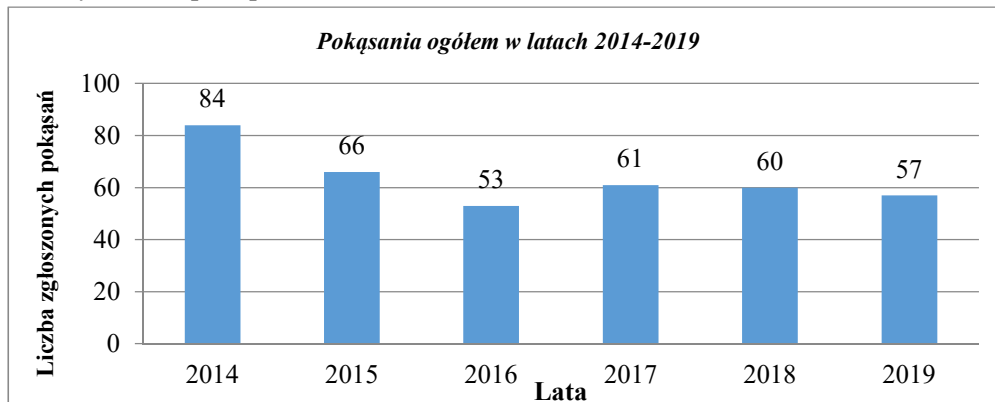

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŻNYCH

Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę

W roku 2019 zarejestrowano 57 pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę. Spośród ogółu pokąsanych 15 osób zakwalifikowano do szczepień przeciwko wściekliznie.

W ramach nadzoru nad osobami narażonymi na zakażenie wirusem wścieklizny PPIS w Żarach prowadzi współpracę z Poradnią Profilaktyki Wścieklizny w Zielonej Górze, Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Lubsku, Powiatową Komendą Policji oraz Strażą Miejską w Żarach. Poniższe wykresy przedstawiają liczbę zgłoszonych przypadków pokąsań oraz wykonanych szczepień przeciwko wściekliznie.

ZAKAŻENIA ZAKŁADOWE

W 2019 roku nie zgłoszono zakażeń zakładowych ani ogniska zakażenia zakładowego.

NEUROINFEKCJE

Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*

Zarejestrowano 10 przypadków zachorowań pod postacią róży. Rozpoznanie zachorowań stawiane były na podstawie objawów klinicznych. Zachorowania w 40% dotyczyły kobiet, a w 60% mężczyzn.

CHOROBY PRZECIWKO KTÓRYM PROWADZONE SĄ SZCZEPIENIA OCHRONNE

Wśród chorób objętych obowiązkowym Programem Szczepień Ochronnych w 2019 r. nie zarejestrowano zachorowań na błonicę, tężec, odrę oraz poliomyelitis.

Odra

W 2019 roku z terenu powiatu żarskiego, do tutejszej Stacji wpłynęły 4 zgłoszenia podejrzenia zachorowania na odrę. Zgłoszenia dotyczyły mężczyzn z terenu wiejskiego (2 osoby) i miejskiego (2 osoby).

Po wykonaniu badań laboratoryjnych wszystkie podejrzenia zostały wykluczone.

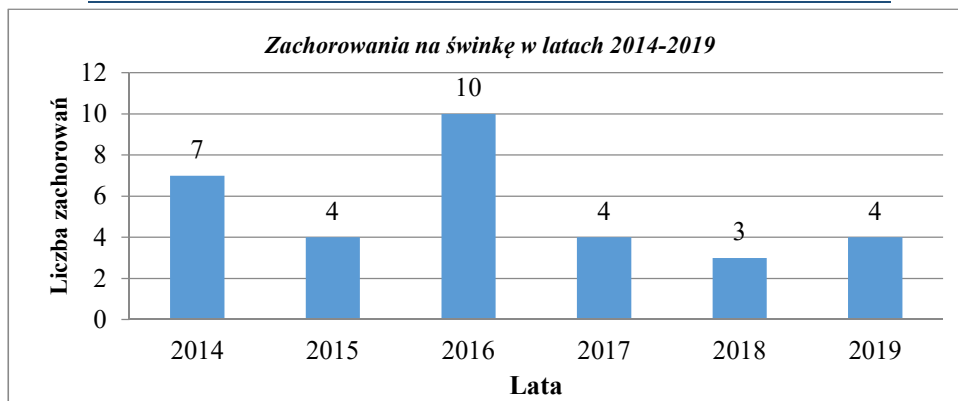
Różyczka

Nie zarejestrowano żadnych przypadków zachorowania na różyczkę, na terenie powiatu żarskiego.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W roku 2019 odnotowano 4 przypadki zachorowań. Zachorowania w 2 przypadkach dotyczyły dziewczynek, w 2 kolejnych chłopców. Dwa przypadki pochodziły z terenu miejskiego, reszta z powiatu wiejskiego. Jedno dziecko było zaszczepione trzema dawkami szczepionki przeciwko nagminnemu zapaleniu przyusznic, troje dzieci nie było zaszczepionych żadną dawką przed zachorowaniem.

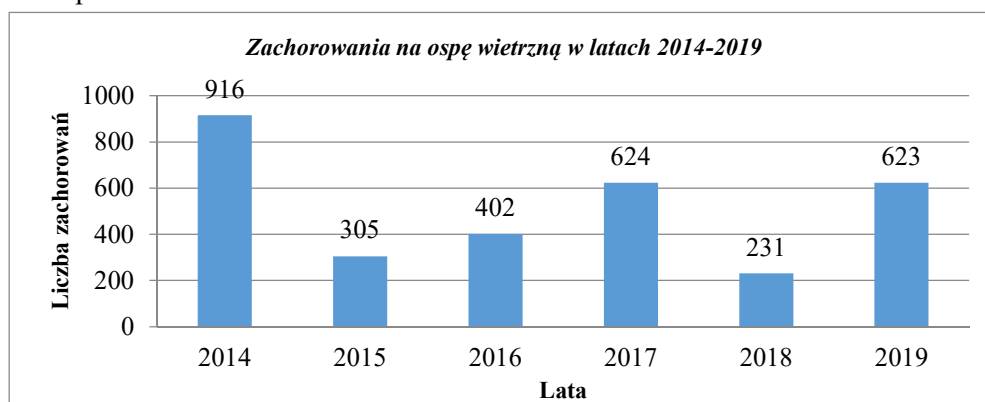
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

POZOSTAŁE CHOROBY ZAKAŻNE

Ospa wietrzna

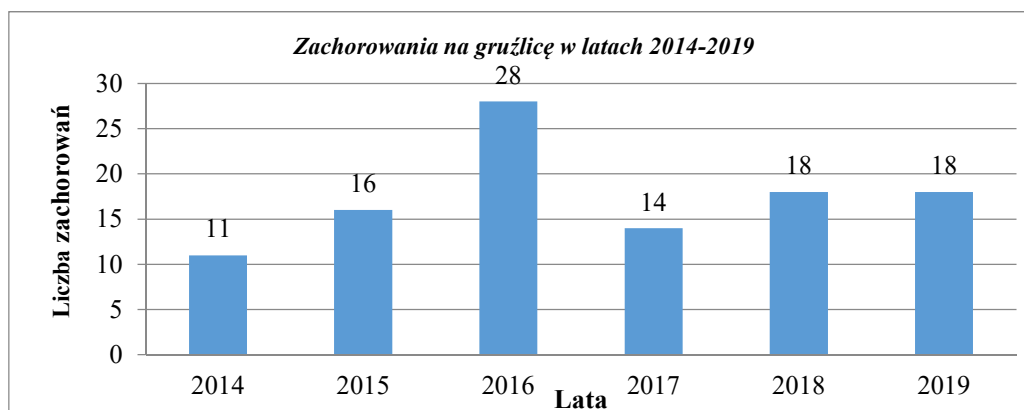
W roku 2019 zanotowano wzrost liczby zachorowań w stosunku do lat poprzednich. Ogółem zgłoszono 623 przypadków zachorowań na podległym terenie. Spośród zarejestrowanych zachorowań 313 osób to mężczyźni, a pozostałe 310 osób to kobiety. Zachorowania dotyczyły osób z następujących grup wiekowych: „0”- 8 osób, „01-04”- 72 osoby, „05-09”- 113 osób, „10-14”- 12 osób, „15-19”- 6 osób, „20-24”- 7 osób, „25-29”- 3 osoby, „30+”- 10 osób. Spośród ogółu chorych 551 osób nie było szczepionych przeciwko ospie wietrznej, ośmioro dzieci zostało zaszczepionych jedną dawką szczepionki przed zachorowaniem, jedno dziecko dwoma dawkami szczepionki, natomiast trzema dawkami szczepionki zaszczepiono również jedno dziecko. W pozostałych 62 przypadkach brak danych na temat szczepień.

Gruźlica

Z 18 przypadków zgłoszonych zachorowań na gruźlicę 17 to gruźlica płuc, 1 zachorowanie to gruźlica pozapłucna. Z tego 16 to nowe zachorowania, a w 2 przypadkach wystąpiła wznowa choroby. 2 zachorowania zakończyły się zgonem. Spośród ogółu zgłoszonych zachorowań 77,7% przypadków dotyczyło mężczyzn, a 22,3% kobiet. Wszyscy chorzy pochodzili z terenu miejskiego.

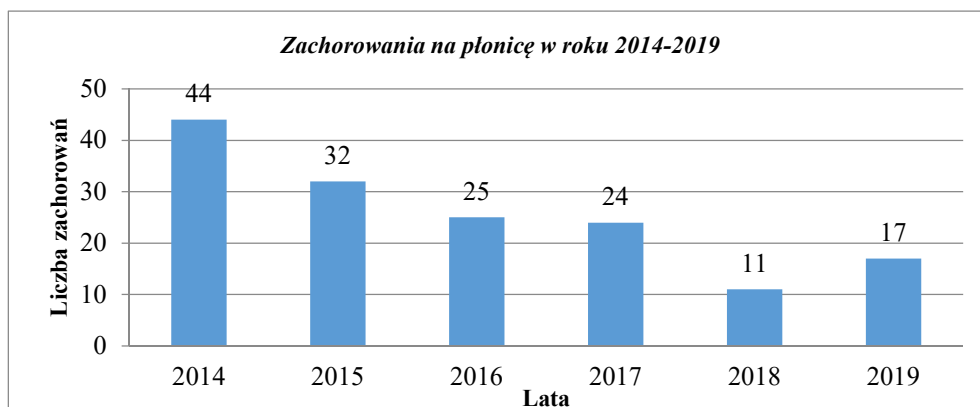
Osoby chore znajdują się pod nadzorem specjalistycznym. Osoby ze styczności z chorymi zostały objęte nadzorem epidemiologicznym oraz uzyskały informację o konieczności zgłoszenia się do lekarza POZ. Do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wystosowano również pismo z informacją o konieczności objęcia nadzorem lekarskim, wykonaniu badań, a w razie konieczności skierowaniu do poradni specjalistycznej celem wykonania dodatkowych badań i wdrożenia ewentualnej chemioprophylaktyki.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

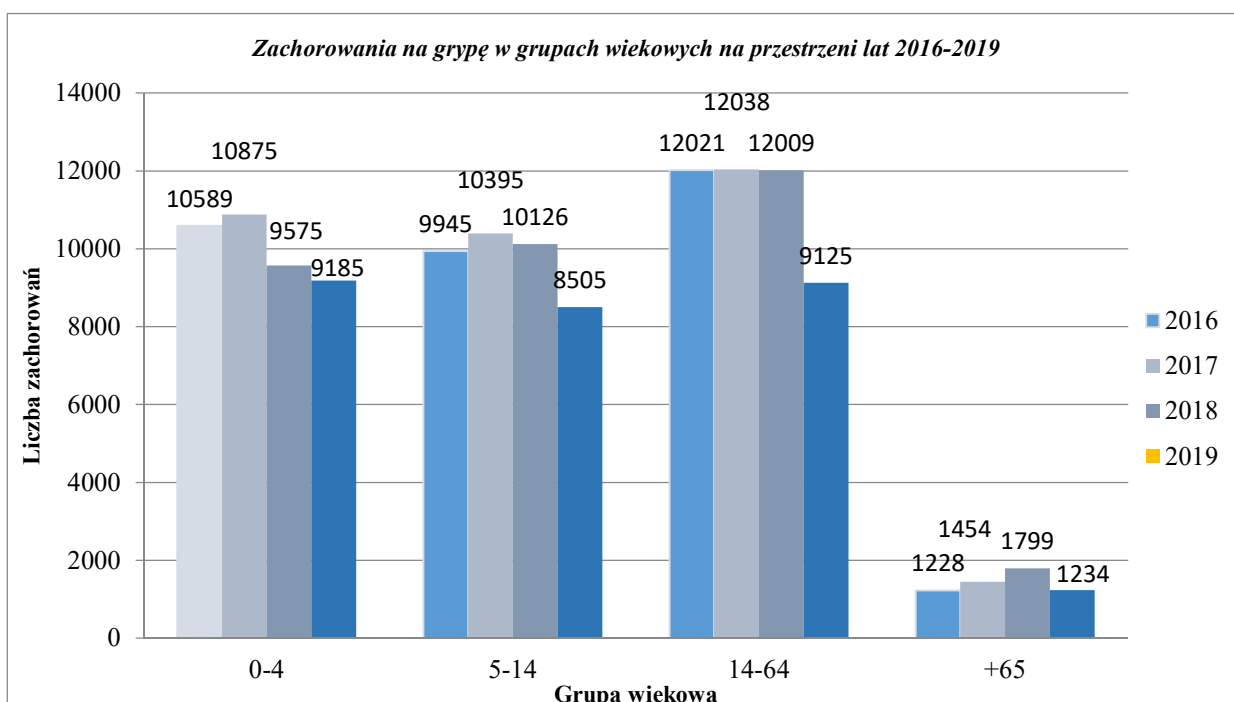
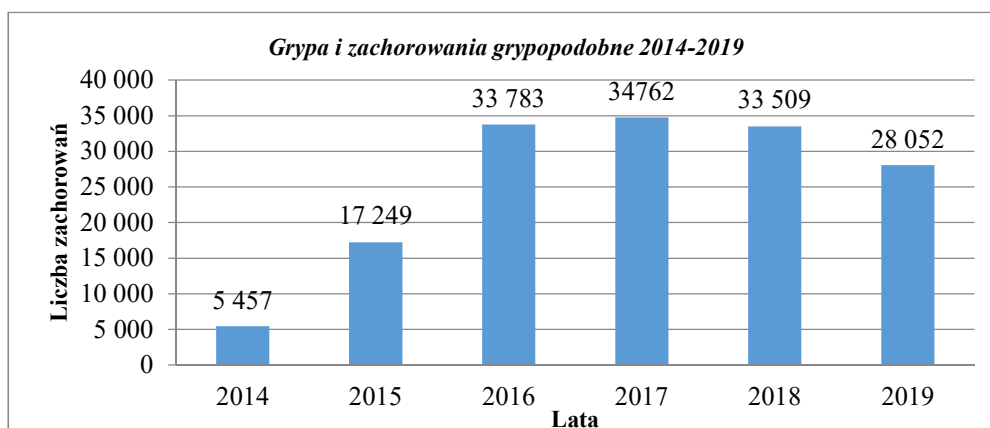
Płonica

W omawianym okresie odnotowano 17 przypadków zachorowań. Chorowały dzieci w przedziale wiekowym od 2 do 9 lat. Spośród ogółu zachorowania w 70,59% zachorowań dotyczyły populacji żeńskiej, a 29,41% populacji męskiej. Teren miejski zamieszkuje 47,06% zarejestrowanych chorych, natomiast teren wiejski 52,94%.

GRYPA I ZACHOROWANIA GRYPPODOBNE

W 2019 roku do PSSE w Żarach zgłoszono 28052 zachorowania na grypę i zachorowania grypopodobne z czego: 9185 zachorowań dotyczyło osób w przedziale 0-4 lata, 8508 zachorowania dotyczyło osób w przedziale wiekowym 5-14 lat, 9125 zachorowania w przedziale wiekowym 15-64 lata oraz 1234 zachorowań w grupie wiekowej powyżej 65 r.ż. Z ogółu zachorowań 14 osób skierowano do szpitala celem kontynuacji leczenia. Zachorowania rozpoznane były na podstawie objawów klinicznych.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

ZGONY

W 2019 roku na terenie powiatu żarskiego zarejestrowano 2 zgony z powodu gruźlicy. Zgony dotyczyły mężczyzn z terenu miejskiego w przedziale wiekowym 30-39 r.ż.

SZCZEPIENIA OCHRONNE

Wiele chorób zakaźnych eliminowanych jest przez obowiązkowe szczepienia ochronne ujęte w Programie Szczepień Ochronnych. W 2019 roku przeprowadzono 40 kontroli w placówkach wykonujących szczepienia ochronne. Stan sanitarny punktów szczepień nie budzi zastrzeżeń i jest zgodny z wymaganiami jakie określa rozporządzenie.

Liczba osób uchylających się od szczepień utrzymuje się na porównywalnym poziomie z rokiem ubiegłym, a poziom zaszczepienia w powiecie żarskim w 2019 roku utrzymywał się na dobrym poziomie.

W 2019 roku, w ramach szczepień realizowanych przez Urząd Miasta Żary, zaszczepiono 206 dziewczynek przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka. Z możliwości zaszczepienia w ramach programu szczepień przeciwko grypie po 65 roku życia skorzystało 840 osób.

WNIOSKI

1. Wskaźnik pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekłość jest nieco wyższy w stosunku do roku poprzedniego. Niedopilnowane zwierzęta nadal dostarczają wielu cierpień oraz konieczności podejmowania decyzji o szczepieniach przeciwko wściekłości u ludzi pokąsanych.
2. Borelioza z Lyme jest wielonarządową chorobą przenoszoną przez kleszcze *Ixodes*, której obraz kliniczny wiąże się z zajęciem skóry, stawów, układu nerwowego i sercowego. Na terenie powiatu żarskiego rejestrowane są głównie zachorowania rozpoznawane na podstawie rumienia wędrującego lub dolegliwości ze strony układu szkieletowo-mięśniowego z potwierdzeniem w testach serologicznych. Od 2007 roku obserwujemy wzrost wskaźnika zachorowalności na boreliozę na terenie powiatu żarskiego. Jednak od 2 lat zaobserwowano niewielki spadek zachorowań.
3. Mimo wzmożonego nadzoru nad procesem dekontaminacji, wprowadzenia procedur i standardów postępowania w podmiotach leczniczych, podmioty te nadal wskazywane są jako częste źródło zakażeń szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek.
4. W 2019 roku zauważalny jest wzrost zachorowań na ospę wietrzną w porównaniu do roku 2018. Nadal największa zachorowalność obserwowana jest u dzieci w grupach wiekowych „01-04 lat” oraz „05-09 lat”, czyli u dzieci z tzw. grup podwyższonego ryzyka zachorowania, przebywających w dużych skupiskach jak: żłobki, przedszkola, szkoły.
5. W 2019 roku obserwujemy niewielki spadek wskaźnika zachorowalności na grypę i zachorowania grypopodobne. Ciągłe jednak wysoki wskaźnik zachorowalności uzasadnia stosowanie szczepień ochronnych przeciwko grypie sezonowej. Dzięki szczepieniom możemy zmniejszyć liczbę zachorowań wśród ludności, jak również uniknąć ciężkich i groźnych dla życia powikłań pogrypowych.
6. Niski odsetek zaszczepionych osób w zakresie szczepień zalecanych wynika, przede wszystkim z szerzenia nieprawdziwych informacji o szczepieniach, a także pośrednio, z dobrej sytuacji epidemiologicznej w powiecie żarskim.
7. Program Obowiązkowych Szczepień Ochronnych realizowany jest na dobrym poziomie. Prowadzone są działania edukacyjno-prewencyjne w stosunku do osób uchylających się od szczepień obowiązkowych.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA

Według prowadzonej ewidencji podmiotów wykonujących działalność leczniczą, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach nadzoruje następujące grupy obiektów:

<i>Lp.</i>	<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Ilość nadzorowanych obiektów</i>	<i>Ilość przeprowadzonych kontroli w obiektach</i>
1.	Hospicjum	1	2
2.	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria	47	65
3.	Medyczne laboratoria diagnostyczne, w tym punkty pobrań materiału do badań	7	4
4.	Zakłady rehabilitacji leczniczej	5	1
5.	Inne podmioty	9	5
6.	Indywidualne praktyki lekarskie	30	29
7.	w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków	25	25
8.	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	60	44
9.	w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków	15	15
10.	Grupowe praktyki lekarskie	4	3
11.	w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków	3	3
12.	Indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych	34	8

Prowadzony nadzór sanitarny obejmuje ocenę stanu sanitarno-higienicznego, ocenę stanu technicznego podmiotów prowadzących działalność leczniczą, ocenę wykonawstwa szczepień ochronnych oraz ich dokumentowania, ocenę gospodarowania preparatami szczepionkowymi, ocenę prawidłowości prowadzenia procesów dezynfekcji i sterylizacji, ocenę postępowania z odpadami medycznymi, z czystą i brudną bielizną oraz ocenę wdrażania procedur, ocenę realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki, a także kontrole w związku z dopuszczeniem obiektu do użytkowania.

STAN TECHNICZNY

Na etapie uzgodnień projektowych oraz podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na zapewnienie wymogów sanitarno-higienicznych, rozwiązań technicznych, zapewniających osobom niepełnosprawnym dostęp do obiektu i pomieszczeń, prawidłowość prowadzenia procesów dekontaminacji oraz odpowiednią gospodarkę odpadami medycznymi.

Na podmioty wykonujące działalność leczniczą, w których stwierdzono uchybienia wydane zostały decyzje nakazujące ich usunięcie oraz zalecenia pokontrolne. Większość skontrolowanych obiektów posiadała właściwy stan techniczny, nie budzący zastrzeżeń.

STAN SANITARNO-HIGIENICZNY

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono uchybień w zachowaniu czystości bieżącej. W placówkach opracowane były procedury sprzątnięcia. Wydzielone sprzęty porządkowe oraz środki czystościowe, przechowywane były w wydzielonych pomieszczeniach bądź miejscach. Sprzęt porządkowy podzielony był na strefy czystości, tzn. oddzielny sprzęt wykorzystywany do sprzątnięcia pomieszczeń zabiegowych i niezabiegowych. Środki dezynfekcyjne w placówkach dobierane były prawidłowo i stosowane zgodnie z ich przeznaczeniem oraz z zaleceniami producenta, a także przestrzegane były terminy ich ważności.

PROCESY DEKONTAMINACJI

W placówkach opracowane są procedury higienicznego oraz chirurgicznego mycia i dezynfekcji rąk w zależności od charakteru placówki. W gabinetach zabiegowych znajdują się umywalki przeznaczone do mycia rąk personelu, wyposażone w bieżącą ciepłą i zimną wodę, armaturę czerpalną, z możliwością uruchamiania jej bez kontaktu z dłonią, dozownik z mydłem w płynie oraz antyseptykiem do rąk. Pojemniki na antyseptyki są głównie wiszące, zarówno kontaktowe jak i bezkontaktowe tzw. łokciówki. Pojemniki uzupełniane są poprzez wymianę wkładu lub poprzez dolewanie środka. Pojemniki przed wymianą lub uzupełnieniem są myte i dezynfekowane.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA

Przy umywalkach znajdują się podajniki z ręcznikami jednorazowego użytku oraz kosze na zużyte ręczniki. W przypadku stosowania narzędzi wielokrotnego użytku zapewniane są odpowiednie ciągi technologiczne umożliwiające postępowy ruch narzędzi od materiałów brudnych do sterylnych. Dekontaminacja prowadzona jest w wydzielonych miejscach w gabinetach zabiegowych bądź lokalnych sterylizatorniach. Do dezynfekcji narzędzi wykorzystywane są pojemniki plastikowe z sitem, przykryciem, stabilne, oznakowane bądź myjki ultradźwiękowe. Ilość sporządzanych roztworów roboczych zapewnia całkowite zanurzenie dezynfekowanych narzędzi.

W jednym z podmiotów stwierdzono, że w gabinecie chirurgicznym znajdowały się zestawy narzędzi jednorazowego użytku, poddane procesom resterylizacji. Przygotowane do zabiegów narzędzia tj. zestawy do przetoczeń płynów dożylnych zawierające m.in. igłę do wkłuć dożylnych, linię do przetoczeń, kranik do regulacji przepływu płynów, wyjęte były zapakietowane w rękawy papierowo-foliowe. Znajdujące się w zestawach igły i kraniki posiadały widoczne ślady zabrudzenia, tj. czerwono-brunatne i czarne pozostałości, co w ocenie kontrolujących stanowiły materiał biologiczny. Zgodnie z oświadczeniem osoby kontrolowanej, narzędzia te, choć na oryginalnym opakowaniu były wyraźne oznakowane, że są to narzędzia jednorazowego użytku, umyto, zdezynfekowano i opakowano w placówce. Następnie tak przygotowane pakiety przekazano do sterylizacji w jednym z żarskich szpitali. PPIS w Żarach złożył do Prokuratury Rejonowej w Żarach zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu. Prokurator umorzył dochodzenie, ponieważ w jego opinii czyn nie zawiera znamion wykroczenia, a przeprowadzone czynności wyjaśniające nie dostarczyły podstaw do skierowania wniosku o ukaranie do Sądu Rejonowego.

POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Odpady medyczne zakaźne zbierane są selektywnie w miejscu ich wytwarzania, do oznakowywanych worków i plastikowych pojemników jednokrotnego użytku, opatrzonej informacją zawierającą: kod odpadów (18 01 03), nazwa wytwórcy, nr regon, nr księgi rejestrowej, datę i godzinę otwarcia (rozpoczęcia użytkowania), datę i godzinę zamknięcia. Opracowane są procedury oraz instrukcje. Transport odpadów zakaźnych do miejsca ich wstępnego magazynowania odbywa się przy użyciu dodatkowych zamykanych pojemników lub z wykorzystaniem zamkniętych koszy, przeznaczonych do zbierania odpadów. Odpady przechowywane są w wydzielonych miejscach, w urządzeniach chłodniczych. Lodówki posiadają wewnątrz wykonane z materiałów gładkich, łatwozmywalnych, odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych. Drzwi i uszczelki zabezpieczają je przed dostępem owadów, gryzoni i innych zwierząt. Urządzenia wyposażone są w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz. Odpady przechowywane są do miesiąca, w temperaturze poniżej 10°C. Temperatury są sprawdzane codziennie podczas umieszczania w niej odpadów, jednak nigdzie nie są odnotowywane.

Kontrolowane placówki, na odbiór odpadów niebezpiecznych, posiadają podpisane umowy z firmami upoważnionymi do transportu odpadów niebezpiecznych, co zostało udokumentowane podczas kontroli. W placówkach dostępne są KPO i DPU w formie papierowej i/lub elektronicznej. Odpady spalane były na terenie województwa lubuskiego, w spalarni w Sławie. Placówki składają coroczne sprawozdania do Marszałka Województwa z ilości wytworzonych odpadów. W omawianym okresie nie przekazywano żadnej informacji do WIOŚ.

Odpady nie wykazujące właściwości zakaźnych typu papierowe ręczniki, opakowania po igłach i strzykawkach usuwane są z gabinetów jako odpady komunalne.

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Na terenie działalności PSSE w Żarach nie ma podmiotów leczniczych zaopatrywanych w wodę z własnego ujęcia. Do wszystkich woda dostarczana jest przy pomocy wodociągów publicznych miejskich i wiejskich.

POSTĘPOWANIE Z BIELIZNĄ

W placówkach opracowane są procedury postępowania z bielizną. Czysta bielizna przechowywana była w wydzielonych szafkach. Brudna bielizna gromadzona była poza gabinetami w wydzielonych pojemnikach zaopatrzonych w worki foliowe. Pranie brudnej bielizny odbywa się w pralniach wodno-chemicznych, pralkach znajdujących się w zakładach bądź we własnym zakresie. W szerokim zakresie stosowana była bielizna jednorazowego użytku.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

W omawianym okresie skontrolowano 69% podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Łącznie przeprowadzono 161 kontroli. Wydano 5 decyzji, w tym 4 płatnicze i 1 merytoryczną. W roku 2019 nie wydano

STAN SANITARNY OBIEKTÓW SŁUŻBY ZDROWIA

opinii sanitarnych o spełnieniu wymagań dla pomieszczeń i urządzeń podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Łącznie stwierdzono 3 nieprawidłowości oraz wydano 10 zaleceń pokontrolnych.

W trzech podmiotach stwierdzono brak aktualnego przeglądu klimatyzacji. Wydane zalecenia dotyczyły: prowadzenia dezynfekcji wnętrza końcówek, zgodnie z zaleceniami producenta, umieszczania wskaźników chemicznej kontroli sterylizacji do każdego pakietu z narzędziami, posiadania większej ilości czystej odzieży ochronnej, zwrócono uwagę na konieczność zachowania szczególnej ostrożności oraz konieczność zminimalizowania ryzyka przeniesienia zakażenia podczas prania bielizny ochronnej, odnotowywania informacji dotyczącej ilości sterylizowanego materiału w rejestrze.

PODSUMOWANIE

W 2019 roku kontroli poddano ponad połowę zarejestrowanych obiektów. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydane zostały decyzje oraz zalecenia.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

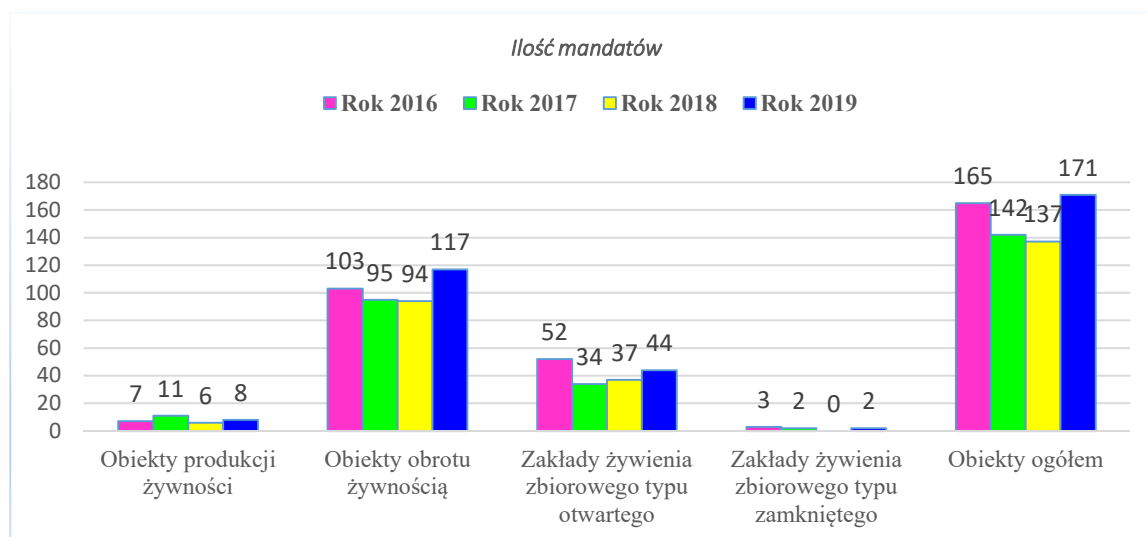
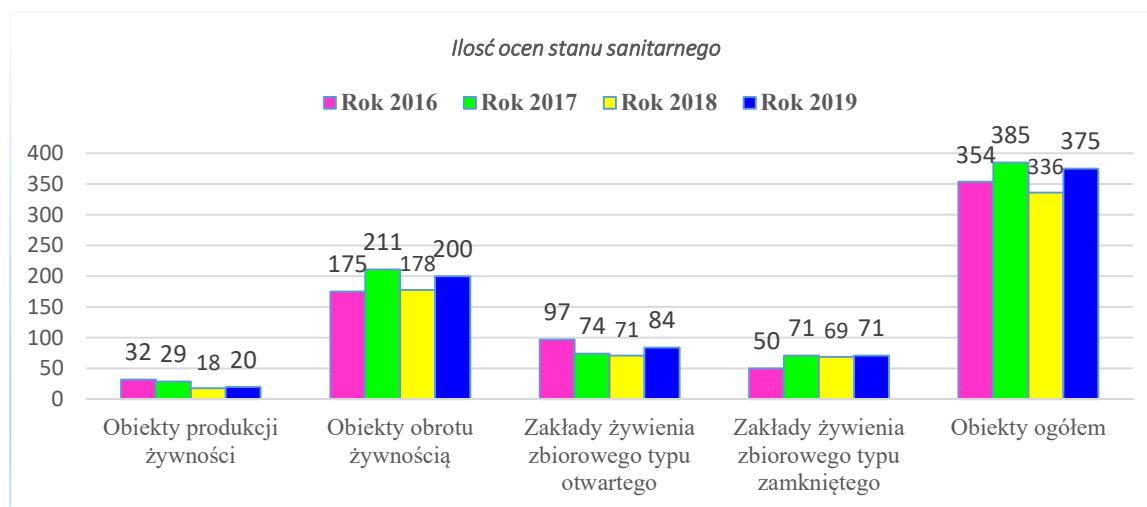
W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach nadzorem objął 811 obiektów żywnościowo-żywnieniowych (w 2018 roku 811 obiektów).

Obiekty objęte nadzorem w latach 2018 – 2019.

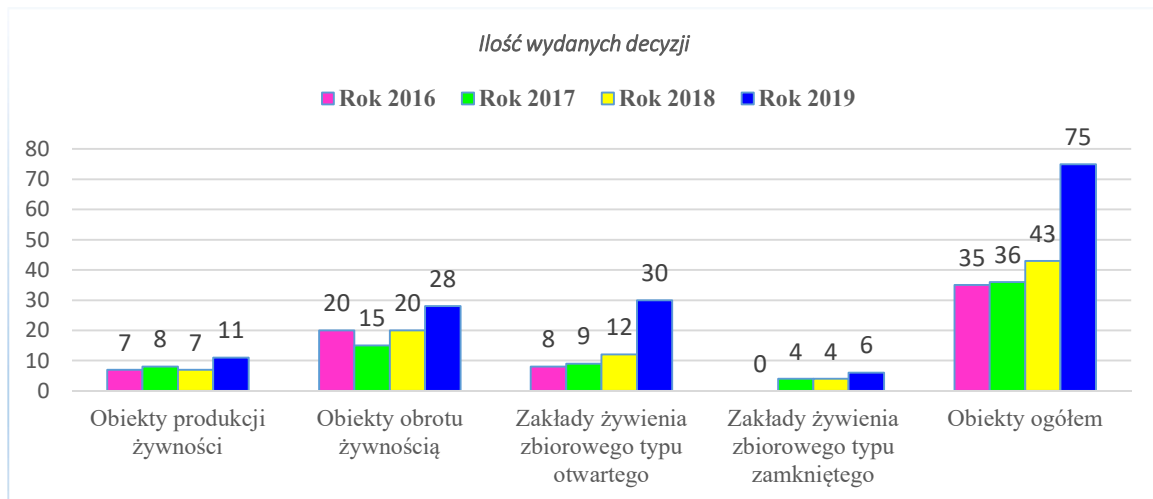
Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		Kierunek zmian
		rok 2018	rok 2019	
1.	Obiekty produkcji żywności	68	68	0
2.	Obiektu obrotu żywnością	503	480	-23
4.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	97	97	0
5.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	76	77	+1
6.	Zakłady małej gastronomii	58	55	-3
7.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	9	11	+2
8.	Obiekty obrotu kosmetykami	0	1	+1
9.	Obiekty ogółem	811	789	-22

Z wymienionej liczby obiektów skontrolowano 59,57% (469) przeprowadzając w nich 742 kontrole sanitarne. Sklasyfikowano (przeprowadzono kontrole sanitarne na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego) 47,53% obiektów (375), spośród których 8,27% uznano za niezgodne z wymaganiami.

Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzanych w obiektach żywnościowo-żywnieniowych szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności, warunki przechowywania żywności, szczególnie wymagającej przechowywania w warunkach chłodniczych, funkcjonowanie zasady traceability, prawidłowość przeprowadzania procesów technologicznych, higienę oraz stan zdrowia personelu.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOŚCI

Pod nadzorem znajdowało się 68 zakładów produkujących żywność: 1 wytwórnia lodów, 7 automatów do lodów, 11 piekarni, 6 ciastkarni, 2 zakłady garmazeryjne, 4 wytwórnie wyrobów cukierniczych, 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych, 1 wytwórnia suplementów diety, 35 innych wytwórni żywności (gospodarstwa zajmujące się produkcją pierwotną, czyli uprawą roślin w celu pozyskania tzw. produktów pierwotnych: owoce, warzywa, zboża oraz jedna tłocznia oleju prowadząca działalność w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego. Rolniczy Handel Detaliczny to handel polegający na produkcji żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy i zbywaniu takiej żywności). Skontrolowano 35 zakładów. Łącznie przeprowadzono 62 kontrole sanitarne. W celu poprawy stanu sanitarnego wydano 11 decyzji administracyjnych, w tym dwie w sprawie unieruchomienia piekarni z uwagi na naganny stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń produkcyjnych, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, sprzętu produkcyjnego oraz obecność szkodników. Nałożono 8 mandatów na łączną kwotę 2750 zł. Za rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie produkcji żywności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej skierowano 1 wniosek o wymierzenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

OBIEKTY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

Skontrolowano 249 obiektów spośród 480 prowadzących działalność handlową na terenie powiatu żarskiego. Łącznie przeprowadzono 406 kontroli sanitarnych, w tym 18 interwencyjnych, oraz 200 ocen stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego.

W celu poprawy stanu sanitarnego wydano 10 decyzji administracyjnych.

Za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno-higienicznych nałożono 117 mandatów karnych na łączną kwotę 28250 zł. Za rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie obrotu żywnością bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz nieprzestrzeganie wymagań w zakresie znakowania żywności skierowano 11 wniosków o wymierzenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. na podmioty winne zaniedbań nałożył kary pieniężne.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO OTWARTEGO

Nadzorem objęto 97 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (bary, restauracje). Skontrolowano 79 obiektów, sklasyfikowano 65, łącznie przeprowadzono w tej grupie obiektów 141 kontroli sanitarnych, w tym 4 interwencyjne.

W celu usunięcia uchybień sanitarno-higienicznych wydano 9 decyzji.

Za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno-higienicznych (brak porządku i czystości, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny sprzętu produkcyjnego, prowadzenie obróbki wstępnej brudnej w przypadkowych miejscach, brak dezynfekcji naczyń, niewłaściwe przechowywanie żywności oraz sprzętu produkcyjnego, wprowadzanie do produkcji surowców po upływie terminu przydatności do spożycia, brak odzieży ochronnej, brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych oraz brak utrzymanego systemu HACCP) nałożono 33 mandaty na łączną kwotę 7400 zł.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

ZAKŁADY MAŁEJ GASTRONOMII

Nadzorem objęto 55 obiektów małej gastronomii (rożna, fast-foody, pijalnie piwa), skontrolowano 28, łącznie przeprowadzono 41 kontroli sanitarnych, w tym 3 interwencyjne.

Za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno-higienicznych nałożono 11 mandatów karnych na łączną kwotę 2450 zł. Za rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie produkcji żywności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej skierowano 2 wnioski o wymierzenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTEGO

W tej grupie nadzorem objęto 77 obiektów, w tym 2 bloki żywienia w domach opieki społecznej, 8 stołówek w żłobkach, 35 stołówek szkolnych, 24 stołówki w przedszkolach, 4 zakłady usług cateringowych. Spośród obiektów w tej grupie 24 prowadzą żywienie w systemie cateringowym. Skontrolowano 76. Łącznie przeprowadzono 89 kontroli, w tym 71 ocen stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego. W celu usunięcia uchybień sanitarno-higienicznych wystawiono 2 decyzje.

NADZÓR NAD MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Na terenie działalności stacji brak jest wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Nadzorem objęto 11 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (w tym 2 hurtownie), z których dwa skontrolowano. W wyniku przeprowadzonych czynności nie stwierdzono nieprawidłowości.

JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2019 roku PSSE w Żarach uczestniczyła w realizacji „Krajowego planu pobierania próbek do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu”. Zgodnie z planem badanie żywności odbywało się w następujących kierunkach: mikrobiologia, metale szkodliwe dla zdrowia, pozostałości pestycydów, zawartość substancji dodatkowych, GMO, mykotoksyny, znakowanie, WWA, zawartość witamin i składników mineralnych, organoleptyka, obecność azotanów, migracja globalna, zawartość glutenu, oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych, migracja kadmu i ołowiu, wykrywanie obecności barwników Sudan I-IV, oznaczanie metanolu, karbaminianu etylu i cyjanowodoru, oznaczanie zawartości kwasów tłuszczowych Omega 3.

Próbki żywności pobierane są przez przedstawicieli PPIS w Żarach i dostarczane do akredytowanych laboratoriów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jakość zdrowotna środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu utrzymała się na poziomie porównywalnym z rokiem 2018.

<i>Rok</i>	<i>Liczba próbek pobranych</i>	<i>Próbki zakwestionowane</i>
2015	151	3
2016	193	5
2017	225	6
2018	196	1
2019	178	1

Zakwestionowaniu uległa jedna próbka:

- napój aloesowy wzbogacony witaminą C zakwestionowany ze względu na wprowadzające konsumenta w błąd oznakowanie dotyczące podania zaniżonej zawartości witaminy C.

SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNYCH PRODUKTACH ŻYWNOŚCIOWYCH I ŚRODKACH ŻYWIENIA ZWIERZĄT

PPIS w Żarach w roku 2019 prowadził, również, nadzór nad żywnością oraz wyrobami do kontaktu z żywnością zgłaszanymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF). Założeniem systemu jest natychmiastowe powiadamianie o zagrożeniach dla zdrowia i życia konsumentów wynikających ze spożywania niebezpiecznej żywności bądź używania niewłaściwej jakości zdrowotnej materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Do zagrożeń zgłaszanych w systemie RASFF, obejmujących obszar kraju, należały:

- obecność bakterii chorobotwórczych Salmonella w:
- mrożonym kebabie wołowym,

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

- metce łososiowej,
- mięsie garmazeryjnym wieprzowym z łopatki,
- mrożonym kebabie wołowo-indycznym,
- filetach z piersi kurczaka,
- pieprzu czarnym mielonym,
- gorczycy białej całej,
- skrzydełkach z kurczaka,
- mrożonych częściach z kurczaka,
 - obecność bakterii:
- Campylobacter jejuni w żołądkach indyczych,
- Listeria monocytogenes w serze żółtym,
- Listeria monocytogenes w filecie śledziowym a'la matjas,
- z grupy coli w wodzie źródlanej,
 - przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu środka ochrony roślin:
- pirymifosu metylu w życie,
- prometryny w porze świeżym,
- linuronu w selerze korzeniowym,
 - przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w:
- rodzynekach,
- mące żytniej do wypieku domowego chleba,
- żytnich płatkach błyskawicznych,
- mące gryczanej,
 - przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów benzo(a)pirenu i WWA w:
- suplemente diety,
- szynce wieprzowej wędzonej,
- liściach laurowych,
- oleju z konopi,
- spirulinie sprasowanej,

ponadto:

- stwierdzenie szypulek z jabłek w proszku z jabłek przeznaczonym do produkcji müsli dla dzieci powyżej 8 miesiąca życia,
- stwierdzenie metalowego drutu w chałwie słonecznikowej,
- stwierdzenie fragmentów plastiku w mrożonej mieszance warzyw,
- stwierdzenie obecności pleśni na powierzchni biszkoptów nadziewanych,
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów sorbinianu potasu w śliwkach suszonych,
- stwierdzenie obecności kawałków szkła w bulionie warzywnym w proszku,
- stwierdzenie migracji ołowiu i kadmu z kubków szklanych,
- stwierdzenie migracji formaldehydu z naczyń bambusowych oraz pojemników z tworzyw sztucznych.

SYSTEM RAPEX

PPIS w Żarach prowadzi również nadzór nad produktami nieżywnościowymi zgłaszanymi w ramach unijnego systemu szybkiego informowania w zakresie produktów nieżywnościowych RAPEX. W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach w ramach ww. systemu otrzymał zgłoszenie w sprawie obecności bakterii chorobotwórczych (*Staphylococcus aureus*) w chusteczkach nawilżanych dla dzieci.

PODSUMOWANIE

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie żywności jest nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi oraz nad jakością zdrowotną żywności i żywienia.

W roku 2019 kontrole przeprowadzono zgodnie z harmonogramem kontroli, w związku ze zgłaszanymi interwencjami dotyczącymi obiektów żywnościowo-żywnościowych, a także na wniosek przedsiębiorców (w związku z uzyskaniem zatwierdzenia pod względem spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych).

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

Przeprowadzono 742 kontrole sanitarne (w 2018 – 675), w tym 375 ocen stanu sanitarnego (w 2018 roku – 336) oraz 27 kontroli interwencyjnych, z których 20 uznano za zasadne. W celu poprawy stanu sanitarno-higienicznego wydano 28 decyzji administracyjnych (w roku 2018 – 43). Za zaniedbania higieniczno-sanitarne nałożono 171 mandatów karnych na łączną kwotę 41350 zł (w 2018 roku 137 mandatów na kwotę 33650 zł). W roku 2018 wydano 47 (w roku 2018 – 60) decyzji zatwierdzających spełnienie wymagań sanitarno-higienicznych.

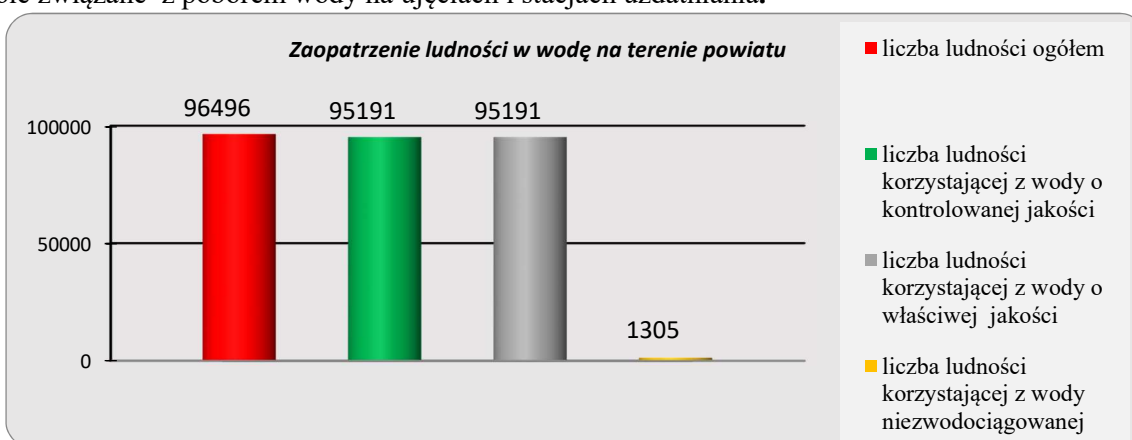
WNIOSKI

1. W stosunku do roku 2018 pogorszeniu uległ stan sanitarny obiektów z grup: zakłady małej gastronomii, piekarnie, automaty do lodów. Nad tymi grupami obiektów wzmożony zostanie nadzór sanitarny.
2. Większość z nałożonych mandatów dotyczyła wprowadzania do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia, co może świadczyć o niskiej świadomości przedsiębiorców odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zdrowotne wprowadzanej do obrotu żywności.

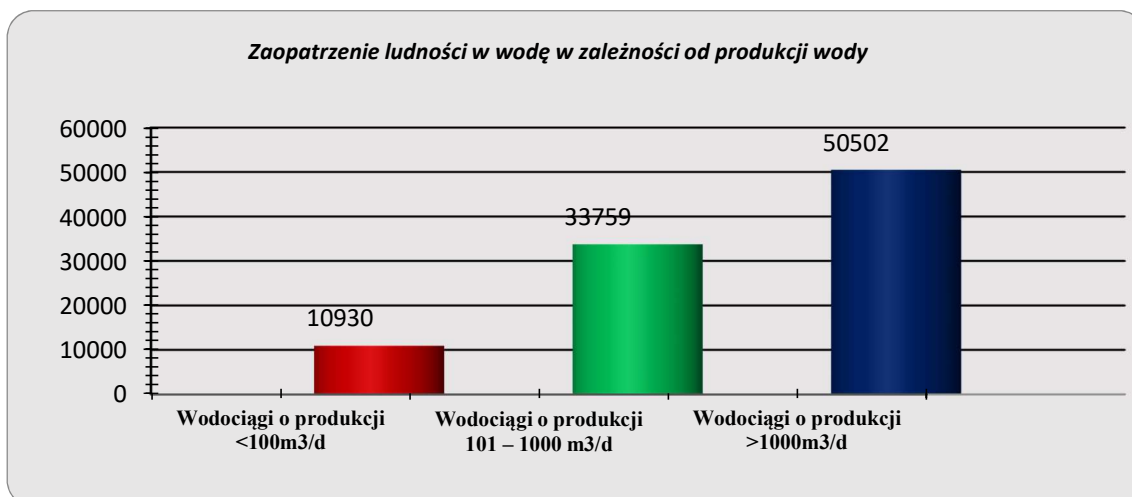
ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Zapewnienie mieszkańcom wody przeznaczonej do spożycia w odpowiedniej ilości i odpowiedniej jakości jest jednym z podstawowych zadań realizowanym przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Woda spełniająca określone parametry, jak powszechnie wiadomo jest konieczna dla utrzymania zdrowia i życia. Najważniejszym celem nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jest ochrona zdrowia osób z niej korzystających poprzez zapewnienie jej prawidłowych parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych. W celu zapewnienia mieszkańcom wody o właściwej jakości zdrowotnej wszystkie urządzenia służące do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, objęte są nadzorem sanitarnym. Ogółem w 2019 r. nadzorem objęto 33 urządzenia wodne w tym: 32 wodociągi publiczne służące do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 1 wodociąg zakładowy (SWISS KRONO).

W celu określenia czy spożywana woda jest odpowiednia i bezpieczna dla zdrowia ludzi pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej systematycznie pobierają próbki wody do badań w celu sprawdzenia jej jakości. W 2019 r. pobrano do badań 113 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W omawianym okresie skontrolowano wszystkie nadzorowane urządzenia wodociągowe. Łącznie przeprowadzono 105 kontroli sanitarnych w tym: 32 kontrole związane z oceną stanu sanitarno-technicznego urządzeń do uzdatniania wody oraz 73 kontrole związane z poborem wody na ujęciach i stacjach uzdatniania.

Ogółem z wody o kontrolowanej jakości na terenie powiatu żarskiego w 2019 r. korzystało 95 151 osób.

CHARAKTERYSTYKA WODOCIĄGÓW WEDŁUG PRODUKCJI WODY

Wodociągi o wydajności < 100 m³/d

W ewidencji, na koniec roku znajdowało się 15 wodociągów – skontrolowano 14, nie skontrolowano 1, tj. wodociągu publicznego nr 3 w Żarach z uwagi na postępowanie administracyjne nałożone w 2014 r., dotyczące poprawy stanu sanitarno-technicznego budynku stacji uzdatniania i urządzeń wodociągowych - termin realizacji grudzień 2020 r. Wodociąg wyłączony jest z eksploatacji, a odbiorcy korzystają z wody pochodzącej z wodociągu publicznego nr 1 w Żarach ul. Piastowska. Grupa ww. wodociągów publicznych zaopatruje w wodę 10930 osób. W 2019 roku odchylenia od obowiązujących norm w zakresie przekroczeń żelaza odnotowano na wodociągu publicznym

ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

w Bieczu, który zaopatrywał w wodę 1196 osób. Okresowo z wody o złej jakości mikrobiologicznej przez okres 8 dni korzystali mieszkańcy, zaopatrywani w wodę z wodociągu publicznego w Przewoźnikach, łącznie 120 osób.

Wodociągi o wydajności 101-1000 m³/d

15 wodociągów tej grupy zaopatrywało ogółem w wodę 33.759 tys. osób. W 2019 r., przez okres 11 dni stwierdzono brak przydatności wody, z uwagi na przekroczenia mikrobiologiczne, produkowanej przez wodociąg publiczny w Lipinkach Łużyckich. Wodociąg ten dostarcza wodę dla 3092 osób. Mieszkańcy zaopatrywani byli w wodę pochodzącą z wodociągu publicznego w Górcie. Nieprzydatność wody odnotowano także na wodociągu publicznym w Brodach, który zaopatruje 1645 osób. Mieszkańcy korzystali z wody pochodzącej z wodociągu publicznego w Bieczu. Wodę o warunkowej przydatności pod względem mikrobiologicznym produkowały wodociągi publiczne w Trzebielu (zaopatrujący 1820 osób) oraz Gozdno-Górzyn (2012 osób).

Wodociągi o wydajności 1000 -10000 m³/

Do tej grupy należą 2 wodociągi, które skontrolowano. Z uwagi na dużą liczbę osób z nich korzystających pełnią najważniejszą rolę w zbiorowym zaopatrzeniu ludności w wodę przeznaczoną do spożycia – ogółem korzysta z niej 50502 osoby. W 2019 r. czasowo wodę o złej jakości pod względem mikrobiologicznym przez okres 9 dni produkował wodociąg publiczny w Lubsku – Glinka Górna, który zaopatruje 15129 osób.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia

W tej grupie obiektów znajduje się 1 wodociąg, tj. wodociąg zakładowy „SWISS KRONO”. Kontrola sanitarna urządzeń do produkcji wody nie wykazała uchybień sanitarno-technicznych. Woda produkowana przez wodociąg zakładowy przeznaczona jest wyłącznie na potrzeby zakładu – jakość wody na dzień 31.12.2019 r. odpowiadała obowiązującym przepisom.

Ważną kwestią jest stopień zwodociągowania poszczególnych gmin powiatu żarskiego. Na terenie powiatu gminy: Przewóz, Tuplice, Lipinki Łużyckie, gmina wiejska Żary oraz Łęknica zwodociągowane są w 100%. W pozostałych gminach tylko pojedyncze miejscowości, zaludnione nielicznie, o zabudowie rozproszonej nie posiadają sieci wodociągowej.

OCENA URZĄDZEŃ DO ZAOPATRYWANIA LUDNOŚCI W WODĘ PRZEZNACZONĄ DO SPOŻYCIA

W 2019 r. skontrolowane zostały wszystkie urządzenia służące do zaopatrywania ludności w wodę objęte nadzorem sanitarnym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał jedną decyzję na poprawę stanu ogrodzenia na studni wodociągu publicznego w Czaplach – decyzja została wykonana. Stan sanitarno-techniczny pozostałych wodociągów był dobry, w większości z nich nie stwierdzono istotnych uchybień sanitarno-technicznych.

Modernizacja urządzeń wodociągów publicznych w powiecie żarskim ulega wyraźnej poprawie. W gminie wiejskiej w Żarach przeprowadzono prace renowacyjne studni głębinowych w Łazie i Sieniawie Żarskiej. W 2020 r. planowana jest całkowita modernizacja stacji uzdatniania wody w Olbrachtowie i Olszyńcu. W gminie Trzebiel wykonano nowy odcinek sieci wodociągowej i podłączono miejscowości Siedlec i Bukowina. Przeprowadzono kapitalny remont budynku stacji uzdatniania wody w Lipnej gm. Przewóz. W 2019 r. opracowano dokumentację i uwzględniono w budżecie na rok 2020 budowę nowej stacji uzdatniania wody w Brodach.

ZWODOCIĄGOWANIE POWIATU ŻARSKIEGO I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

OCENA I RYZYKO ZDROWOTNE ZWIĄZANE Z NIEODPOWIEDNIĄ JAKOŚCIĄ WODY PRZEZNACZONĄ DO SPOZYCIA PRZEZ LUDZI

W prowadzonym monitoringu jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, w 2019 r. na terenie powiatu żarskiego, nie odnotowano przypadków chorób i zatruczeń wodozależnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2019 r. wydał 10 decyzji administracyjnych, w tym 3 decyzje administracyjne o braku przydatności wody pod względem mikrobiologicznym z rygiorem natychmiastowej wykonalności na zarządcę wodociągu publicznego w Brodach, w Lubsku, w Lipinkach Łużyckich, 6 decyzji o warunkowej przydatności wody pod względem mikrobiologicznym z uwagi na przekroczenia bakterii grupy coli oraz jedną decyzję administracyjną na poprawę jakości wody pod względem fizykochemicznym (przekroczenie poziomu żelaza, które stwierdzono w wodzie pochodzącej z wodociągu publicznego w Bieczu). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, szacując ryzyko zdrowotne związane z jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, na podstawie § 21 obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, wydał 116 ocen jakości wody oraz na podstawie § 22 i § 23 ww. rozporządzenia 32 oceny okresowe i 10 ocen obszarowych. Wydane oceny oparte były o nadzór sanitarny oraz kontrole wewnętrzne.

NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ W OBIEKTACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Zasady pobierania ciepłej wody w kierunku bakterii *Legionella sp.* oraz procedury postępowania w zależności od wyników badań określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz.U z 2017 r. poz.2294). W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2019 r. pobrano do badań 9 próbek ciepłej wody na pływalni „Wodnik” oraz kompleksie wypoczynkowo-rekreacyjnym „Leśna” w Żarach. Na podstawie wyników badań nie stwierdzono skażenia sieci ciepłej wody. Ponadto PPIS w Żarach wystąpił z pismem do właścicieli wszystkich nadzorowanych obiektów noclegowych o przeprowadzenie badania ciepłej wody użytkowej w kierunku *Legionella sp.* w ramach kontroli wewnętrznej. W większości właściciele obiektów wywiązały się z zaleceń. W żadnym z nadzorowanych obiektów nie stwierdzono skażenia.

AWARYJNE ZAOPATRZENIE W WODĘ

Większość producentów wody nie posiada urządzeń zabezpieczających w awaryjne źródło wody. W sytuacjach, które wymagałyby zabezpieczenia miejscowości w awaryjne źródła wody, administratorzy wodociągów prowadzą współpracę z ościennymi gminami, Strażą Pożarną oraz z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, które posiadają urządzenia do gromadzenia wody przeznaczanej do spożycia i celów sanitarnych.

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach sprawował w 2019 r. nadzór sanitarny nad 303 obiektami użyteczności publicznej, tj. zakładami fryzjerskimi, kosmetycznymi, hotelami, motelami, zajazdami, ustępami publicznymi, dworcem kolejowym, środkami transportu publicznego, domami kultury, noclegownią, pływalniami krytymi i odkrytymi, cmentarzami itp. Częstotliwość kontroli wynikała z oceny ryzyka wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego. Przeprowadzono 149 kontroli obiektów użyteczności publicznej. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej w 2019 r. nie wykazał istotnych zagrożeń dla zdrowia ludzi. Wydano 1 decyzję administracyjną na poprawę stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń Kina „Pionier” w Żarach ul. Podchorążych. Termin wykonania obowiązku wyznaczony został na dzień 15 czerwca 2020 r.

Na terenie powiatu żarskiego najliczniejszą grupę obiektów użyteczności publicznej stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej. W tych obiektach, z uwagi na możliwość przeniesienia zakażenia wirusami HIV, HBV, HCV itp., szczególną uwagę przywiązywano do zasad prowadzenia prawidłowej dezynfekcji, a w gabinetach, w których wykonywane są zabiegi mogące i naruszające ciągłość tkanek, do sterylizacji narzędzi. Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, która zobowiązuje do zawiadamiania strony o kontroli nie zawsze odzwierciedla stan faktyczny kontrolowanych obiektów, ale przeprowadzone w 2019 r. kontrole sanitarne wykazały, że warunki sanitarne udzielania ww. usług były na ogół właściwe.

Pod nadzorem sanitarnym znajdowały się 4 ustępy publiczne, skontrolowano jeden. Obiekt skontrolowany usytuowany przy Parku Mużakowskim w Łęknicy, czynny sezonowo w okresie wiosenno-letnim, był w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Ustęp podłączony był do sieci wodociągowej i kanalizacji miejskiej, zaopatrzony w bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki czystościowe. Likwidacji uległ ustęp publiczny w Lubsku ul. Kościuszki. W obiektach świadczących usługi hotelarskie oceniano: zaopatrzenie w wodę do spożycia, odprowadzanie ścieków, gospodarkę odpadami komunalnymi, stan techniczny i sanitarny oraz wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych.

Zlokalizowany w Żarach dworzec kolejowy nie wykazał istotnych uchybień sanitarno-technicznych. Utrzymany jest we właściwym stanie porządkowym. Stała ochrona dworca nie pozwala na jego dewastację.

Na terenie powiatu żarskiego w 2019 r. czynne były 2 obiekty kąpielowe, tj. basen całoroczny kryty w Żarach, ul. Telemanna oraz kompleks wypoczynkowy z nieckami basenowymi w Żarach ul. Źródłana. Stan sanitarno-higieniczny i porządkowy obiektów w sezonie kąpielowym nie budził zastrzeżeń. Woda do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych z niecek pływalni i basenu sezonowego pobierana była z nadzoru sanitarnego oraz w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z rocznym harmonogramem pobierania próbek wody, który został zatwierdzony przez PPIS w Żarach. Jakość wody nie uległa zakwestionowaniu i odpowiadała obowiązującym przepisom rozporządzenia. Administratorzy obiektów kąpielowych informowali o jakości wody osoby korzystające z kąpeli, poprzez informacje zamieszczane w miejscach widocznych (słupy ogłoszeniowe) oraz na stronach internetowych.

W 2019 r. w miejscu tradycyjnie wykorzystywanym do kąpeli utworzono kąpielisko o nazwie zwyczajowej „Kąpielisko Nowiniec” na zbiorniku retencyjnym w obrębie miejscowości Stara Woda – Białków - Nowiniec. Właścicielem obiektu jest Urząd Miasta i Gminy w Lubsku, a zarządzającym Ośrodek Sportu i Rekreacji. PPIS w Żarach nie wniósł zastrzeżeń do uchwały rady gminy Lubsko, w związku z powyższym nie wydał opinii, dot. kąpieliska „Nowiniec”. W trakcie sezonu kąpielowego przygotowanie obiektu zostało ocenione dobrze. Osobom wypoczywającym zapewniony został dostęp do pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i przebieralni. Kąpielisko zabezpieczone było w strefę kąpeli, plażę, plac zabaw dla dzieci oraz stałą obsługę ratowników WOPR. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, nie stwierdzono nieprawidłowości. Na podstawie wyników badania wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej, PPIS w Żarach wydał 5 ocen przydatności dla wody przeznaczonej do kąpeli.

W sezonie letnim przeprowadzono kontrole placów zabaw i piaskownic usytuowanych na terenie powiatu żarskiego. W trakcie kontroli oceniano czy miejsca zabaw dla dzieci są bezpieczne i wyposażone w odpowiednią infrastrukturę. Miejsca przeznaczone do zabawy i rekreacji dla dzieci utrzymane były czysto, piasek w piaskownicach wymieniany był na bieżąco o czym świadczyły przedstawione do wglądu faktury. W miejscach o dużym natężeniu ruchu,

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

zabezpieczono odpowiednią ilość koszy na odpadki stałe. Wszystkie posiadają w widocznym miejscu tablice o zakazie wprowadzania zwierząt, paleniu tytoniu oraz spożywaniu alkoholu.

Kontrole sanitarne: noclegowni dla bezdomnych w Żarach, ogrzewalni dla bezdomnych w Lubsku, stacji paliw, Zakładu Zagospodarowania Odpadami w Marszowie, nie wykazały istotnych zagrożeń dla zdrowia publicznego.

W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 4 decyzje opłatowe za badania laboratoryjne wody, 6 opinii sanitarnych w tym 1 opinię dot. nowo powstającej apteki, 5 opinii dot. imprez masowych.

NADZÓR NAD EKSHUMACJAMI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 156 decyzji (zezwoleń) na przeprowadzenie ekshumacji oraz prowadził nadzór sanitarny nad prawidłowym ich przebiegiem. Decyzje wydawane były na pisemny wniosek najbliższych żyjących osób, w oparciu o ustawę o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31.01.1959 r. W 2019 r. PPIS w Żarach wydał 19 postanowień na sprowadzenie zwłok spoza granicy państwa.

WNIOSKI

1. W 2019 r., podobnie jak w latach ubiegłych, nie stwierdzono występowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla mieszkańców powiatu, korzystających z urządzeń wodnych i obiektów użyteczności publicznej.

2. Wszystkie ujęcia wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu żarskiego, oparte są na wodach podziemnych, w związku z czym możliwość ich zanieczyszczenia jest niewielka. Po przeanalizowaniu wyników badań wody prowadzonych z nadzoru przez Inspekcję Sanitarną oraz z kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe, należy stwierdzić, że mieszkańcy powiatu żarskiego, korzystają w dużym stopniu z wody bezpiecznej dla zdrowia, odpowiadającej wymaganiom.

3. Nieodzowne byłoby całkowite zmodernizowanie budynków stacji uzdatniania wody wodociągów publicznych w Brodach, Lipinkach Łużyckich oraz w Przewoźnikach gm. Trzebiel.

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

OCENA WARUNKÓW PRACY

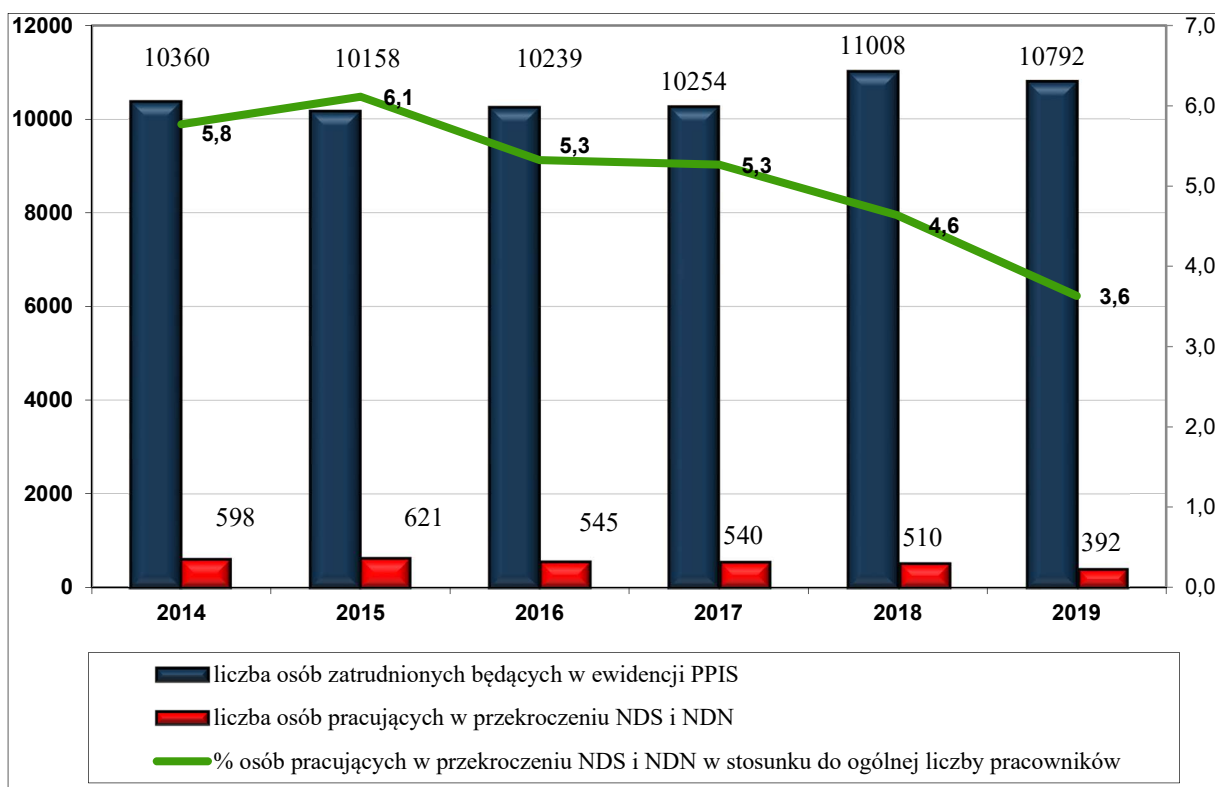

Ocenę warunków pracy w 2019 r. przeprowadzono w oparciu o:

- nadzór bieżący w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu chemikaliów,
- prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach chorób zawodowych.

W roku 2019, w ewidencji podmiotów gospodarczych podległych nadzorowi PPIS w Żarach, było 166 zakładów pracy, z czego skontrolowano 94 (57% podmiotów nadzorowanych). W zewidencjonowanych zakładach zatrudnionych było 10792 pracowników, z czego 392 pracowników (3,6%) pracowało w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) bądź natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, drgania mechaniczne, czynniki chemiczne).

W ogólnej liczbie osób narażonych, ujęto pracowników narażonych jednocześnie na kilka czynników szkodliwych dla zdrowia.

Liczba osób narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia, których poziom przekracza dopuszczalne normy w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych w zakładach objętych nadzorem w latach 2014-2019.

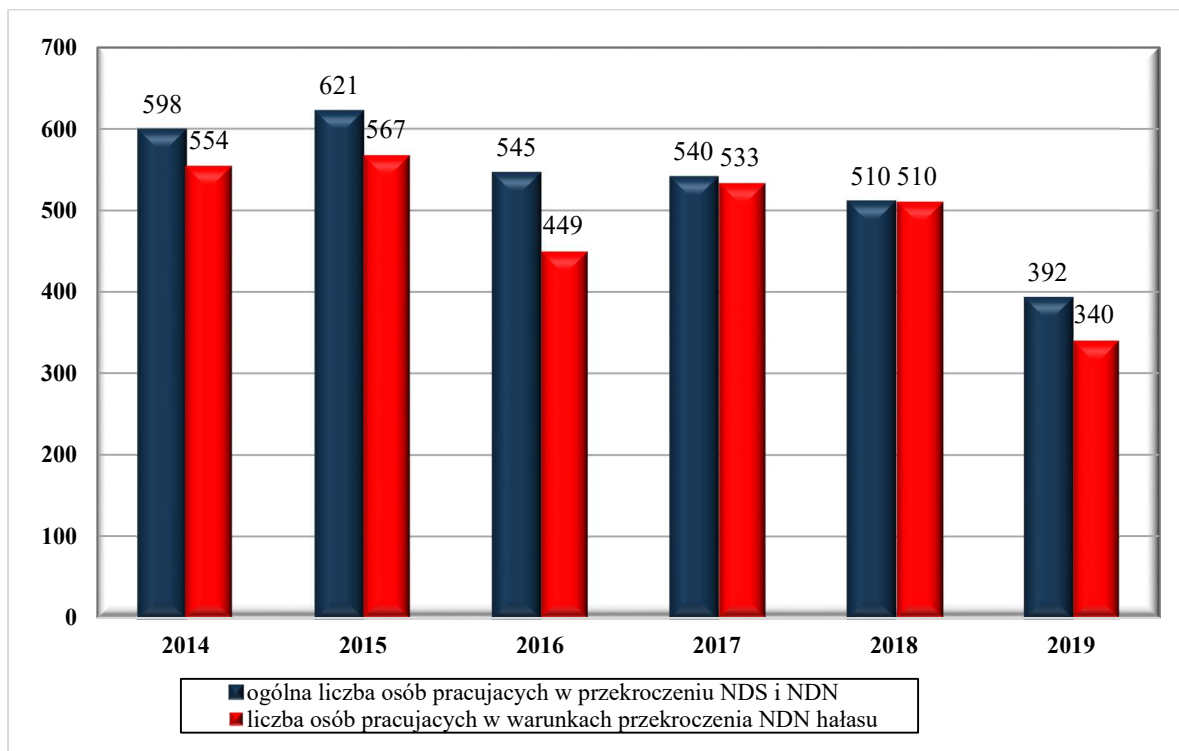
Z danych przedstawionych na wykresie wynika, iż na przestrzeni ostatnich 6 lat, wraz z utrzymującą się na stałym poziomie liczbą zatrudnionych osób, stopniowo zmniejsza się liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia. Skutkiem tej zależności jest wyraźny spadek liczby osób narażonych w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych. Powyższe jest wynikiem wieloletniego nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy oraz większą świadomością zarówno pracodawców jak i pracowników na temat narażenia zawodowego.

Podobnie jak w latach 2014-2018, głównym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia występującym w środowisku pracy w 2019 r., był hałas.

Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (85 dB) stwierdzono w 17 zakładach pracy, w których narażonych na hałas było łącznie 340 pracowników. Wśród pracowników narażonych na hałas znajduje się również 8 osób, które narażone są jednocześnie na hałas i drgania. Natomiast 52 pracowników narażonych jest na ponadnormatywną wartość drgań mechanicznych o działaniu ogólnym na organizm człowieka oraz drgań działających przez kończyny górne.

Ponadto w 2019 roku, w 3 skontrolowanych zakładach stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia manganu (6 osób narażonych) oraz toluenu (3 osoby narażone). Pracodawcy, w następstwie decyzji nałożonych przez PPIS w Żarach, w roku 2019 obniżyli stężenia ww. czynników szkodliwych do granic określonych prawem. W warunkach przekroczenia wartości progu działania hałasu (80 dB) pracowało 1061 osób.

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu.

Zakłady pracy, w których w 2019 r. stwierdzono największą liczbę osób narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia, w tym na hałas, którego natężenie przekracza dopuszczalne normy.

Lp.	Nazwa zakładu	Liczba osób narażonych ogółem/ w tym narażonych na hałas	Procentowy udział pracowników narażonych na hałas do ogółu zatrudnionych
1.	SWISS KRONO Sp. z o.o., ul. Serbska 56, 68-200 Żary	81/ 81*	7,7%
2.	KTK Iwaniczy Sp. z o.o. sp. k., ul. Dojazdowa 4, 68-300 Lubsko	62/ 62	89,9%
3.	SAGE Automotive – Interiors Poland Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 9, 68-200 Żary	34/ 34	20,3%
4.	PET Sp.z o.o., ul. Kolejowa 30B, 68-320 Jasień	26/26	14,4%
5.	Zakład Produkcyjny TARTA Sp. z o.o., Dłużek 55, 68-300 Lubsko	25/ 25	69,4%

**Dane uzyskane w kontrolach z lat ubiegłych. W 2019 roku kontrolą objęto Wydział Produkcji Kleju, gdzie narażonych na hałas jest 8 osób.*

Powyższe firmy zatrudniają 67% osób pracujących w warunkach przekroczenia natężenia hałasu.

Nadzór nad zakładami pracy, prowadzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną, obliuguje pracodawców do podejmowania działań w zakresie poprawy warunków pracy, tym samym przyczynia się do zmniejszenia liczby chorób zawodowych związanych z występowaniem w środowisku pracy czynników szkodliwych dla zdrowia. W sposób szczególny pracodawcy zwracają uwagę na osoby pracujące w narażeniu na ponadnormatywny hałas, zapewniając im środki ochrony słuchu oraz wdrażając w zakładach pracy dostępne rozwiązania organizacyjno-techniczne wykorzystujące postęp naukowo-techniczny. Od wielu lat nie odnotowano ani jednego przypadku choroby zawodowej związanej z narażeniem na hałas, tj. zawodowego uszkodzenia słuchu. Ponadto, w roku 2019 w następstwie przeprowadzonych kontroli wydano decyzje nakazujące obniżenie stężenia czynników chemicznych, co przyczyniło się do poprawy warunków zdrowotnych środowiska pracy 11 osób. Fakt ten ma kluczowe znaczenie w profilaktyce chorób zawodowych. W 2019 r. nie odnotowano zgłoszeń chorób wywołanych przez ww. czynniki chemiczne.

Nadzór bieżący w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy

W roku 2019 przeprowadzono łącznie 127 kontroli sanitarnych, w wyniku których wydano ogółem 57 decyzji nakazowych (łącznie 91 nakazów), dotyczących między innymi:

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

- poprawy stanu technicznego i sanitarnego pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych (36 nakazów),
- przestrzegania wymagań w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych (20 nakazów),
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (13 nakazów),
- przeprowadzenia i udokumentowania oceny ryzyka zawodowego (7 nakazów),
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (5 nakazów),
- umieszczenia aktualnych znaków zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych (2 nakazy).

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczenia wyrobów zawierających azbest w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.” Na terenie działalności PPIS w Żarach funkcjonuje tylko jedna firma wykonująca usługi w zakresie usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, tj. „Arkuszbud” - Zakład Ogólnobudowlany w Żarach. Firma od 2010 r. nie wykonywała prac związanych z azbestem. Właściciel firmy posiada umowę z firmą zewnętrzną na odbiór i utylizację odpadów zawierających azbest.

W 2019 r. na terenie powiatu żarskiego została skontrolowana firma EKO-24 Barbara Plewko, ul. Królowej Jadwigi 1, 74-400 Dębno, która dokonywała prac demontażu płyt azbestowo-cementowo-falistych (chryzotyl) z budynku gospodarczego w Żarach. Firma zajmuje się odbiorem i transportem odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, zbiórki surowców wtórnych, demontażu, transportu i utylizacji płyt eternitowych i innych materiałów zawierających azbest. W trakcie kontroli stwierdzono zapewnienie przez pracodawcę odpowiedniej odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej oraz właściwe oznakowanie i przygotowanie terenu rozbiórki. Nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na azbest.

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu chemikaliów

W roku 2019 skontrolowano 52 podmioty stosujące substancje i mieszaniny chemiczne oraz 9 zajmujących się ich obrotem. Podczas kontroli stwierdzono:

- brak odpowiednio wydzielonego i oznakowanego miejsca do przechowywania niebezpiecznych produktów chemicznych (5 nakazów),
- niewłaściwe oznakowanie stosowanych produktów chemicznych (6 nakazów)
- brak spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie (2 nakazy),
- brak procedur i instrukcji w zakresie stosowania, transportu i magazynowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin (3 nakazy),
- brak aktualnych kart charakterystyki stosowanych produktów chemicznych (3 nakazy),
- brak zapewnienia natrysków (prysznicy bezpieczeństwa) w miejscach przechowywania/stosowania substancji/mieszanin chemicznych o właściwościach żrących (1 nakaz).

Ponadto w 2019 r., została wydana przez PPIS w Żarach decyzja o wycofaniu z obrotu produktu biobójczego ze względu na niezgodne z przepisami oznakowanie (brak na etykiecie produktu tożsamości wszystkich substancji czynnych i ich stężeń podanych w jednostkach metrycznych oraz brak informacji o postaci użytkowej produktu w żadnym miejscu opakowania).

Działania profilaktyczne prowadzone w zakładach pracy

W trakcie kontroli zakładów pracy zwracano uwagę na przestrzeganie zakazu palenia tytoniu wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych oraz właściwe oznakowanie miejsc objętych zakazem. W roku 2019 sporządzono 12 informacji dotyczących wyników kontroli w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Ponadto w trakcie rutynowych kontroli zakładów pracy, kadrze kierowniczej udzielano instruktażu na temat profilaktyki chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Ponadto informowano o zasadach profilaktyki chorób zakaźnych, w tym odry. Pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia instruowano o celowości stosowania środków ochrony indywidualnej ze szczególnym naciskiem na środki ochrony

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

słuchu, mając na uwadze fakt, że hałas jest głównym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia występującym w zakładach pracy zlokalizowanych w powiecie żarskim.

PODSUMOWANIE

Z przeprowadzonej oceny bezsprzecznie wynika, że głównym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie powiatu żarskiego jest hałas. W warunkach przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (85 dB) pracuje 340 pracowników, natomiast w warunkach przekroczenia wartości progu działania hałasu (80 dB) – 1061 pracowników. Głównymi źródłami hałasu są maszyny i urządzenia oraz procesy technologiczne. Kontrole wykazały, że pracodawcy opracowują programy działań organizacyjno-technicznych mające na celu obniżenie narażenia na hałas. W przypadku braku możliwości technicznych, bądź organizacyjnych obniżenia hałasu, pracownicy są wyposażeni w indywidualne środki ochrony słuchu. Od 12 lat nie notowano chorób zawodowych związanych z uszkodzeniem słuchu.

CHOROBY ZAWODOWE W POWIECIE ŻARSKIM

W roku 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach wydał 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, natomiast potwierdzono wydaniem karty stwierdzenia choroby zawodowej – 5 przypadków.

Zestawienie chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie żarskim w latach 2014–2019

Pozycja z wykazu chorób zawodowych	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach					
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
3	Pylice płuc - pylica krzemowa					1	
15	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat			1		1	
17	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi				1	2	1
18	Choroby skóry	1	1				
19	Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	1		3		1	
26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	2		1	2	4	3

Stwierdzone choroby zawodowe są wynikiem wieloletniej ekspozycji pracowników na czynniki szkodliwe bądź uciążliwe występujące w środowisku pracy. W przypadku chorób zawodowych stwierdzonych w 2019 r. są to: pył azbestowy (22 lata) oraz czynniki biologiczne - krętki *Borrelia burgdorferi* (12-21 lat), natomiast w latach 2014 – 2018 są to: pył krzemowy (28 lat), nadmierny wysiłek głosowy (30 lat), benzyna lekka obrabiana wodorem (26 lat), kontakt z pyłem azbestu (25 lat), odwracanie i nawracanie oraz zginanie i prostowanie przedramion, prostowanie i zginanie nadgarstków, chwytanie przedmiotów (9 lat) oraz narażenie na czynniki biologiczne - krętki *Borrelia burgdorferi* występujące w terenie otwartym w sąsiedztwie łąk i lasów (37 lat pracy).

Wzrastająca świadomość pracowników co do przysługujących im praw oraz roszczeń, jest wynikiem zgłaszania w dalszym ciągu dużej ilości podejrzeń chorób zawodowych, zarówno przez lekarzy jak i byłych pracowników.

W 2019 roku prowadzone były postępowania w związku ze zgłoszeniem 6 przypadków podejrzeń chorób zawodowych:

- 3 przypadki – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych (borelioza),
- 1 przypadek – przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka z pozycji 20.1 wykazu chorób zawodowych,
- 1 przypadek - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi z pozycji 17.1 wykazu chorób zawodowych
- 1 przypadek - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej z pozycji 17.2 wykazu chorób zawodowych.

W ostatnich 3 latach najczęściej stwierdzanymi chorobami zawodowymi na terenie powiatu żarskiego były choroby z wykazu chorób zawodowych z pozycji 17, czyli nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi oraz choroba zawodowa z pozycji 26, czyli borelioza.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat, liczba stwierdzanych chorób zawodowych z pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – borelioza utrzymuje się na podobnym poziomie.

Kontrole warunków pracy przeprowadzane w nadleśnictwach państwowych wykazały, iż pracodawcy od kilku lat prowadzą systematyczne badania okresowe pracowników leśnych, w tym badania serologiczne w kierunku boreliozy. Ponadto w trakcie szkoleń w zakładach pracy podejmowana jest tematyka boreliozy mająca na celu zwiększenie świadomości pracowników w odniesieniu do tej choroby. Wdrażane są również inne działania profilaktyczne takie jak: wyposażenie pracowników w odzież ochronną (obuwie, rękawice, nakrycie głowy), repelenty oraz przyrządy do usuwania kleszczy. Wykrywalność tej choroby ściśle związana jest z prowadzeniem systematycznych badań okresowych, w tym badań serologicznych w kierunku boreliozy. Ponadto, coraz większą grupę zawodową zgłaszającą podejrzenie boreliozy jako choroby zawodowej, stanowią rolnicy.

ŚRODKI ZASTĘPCZE

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzór nad środkami zastępczymi sprawują organa inspekcji sanitarnej.

W 2019 r., w ramach nadzoru nad środkami zastępczymi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach:

- wszczął, w związku z informacją otrzymaną od Prokuratury Rejonowej w Żarach, postępowanie oraz wezwał do osobistego stawiennictwa, w celu złożenia wyjaśnień w sprawie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych, 1 osobę, którą przesłuchał,
- wszczął postępowanie, z uwagi na wprowadzanie do obrotu w sklepie internetowym liści bielunia, oraz wezwał do osobistego stawiennictwa, w celu złożenia wyjaśnień w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych, 1 osobę, którą przesłuchał,
- wydał, w związku z prowadzonymi postępowaniami 7 decyzji, w tym: 2 umarzające postępowanie, 2 umarzające postępowanie wraz z orzeczeniem o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środków zastępczych, 2 orzekające o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środków zastępczych, 1 zakazującą wprowadzania do obrotu i nakazującą wycofanie z obrotu liści bielunia,
- wystawił 1 upomnienie w związku z niestawieniem się w celu złożenia wyjaśnień dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych,
- wydał 2 postanowienia, w tym jedno o niezłaźwieniu sprawy w terminie oraz jedno o dopuszczeniu dowodu w postaci opinii biegłego z zakresu przestępczości narkotykowej,
- wystąpił, na podstawie art. 51 § 1 KPW, do Sądu Rejonowego w Żarach z dwoma wnioskami o wydanie postanowienia o przymusowym doprowadzeniu świadka na przesłuchanie, z uwagi na niedopełnienie nałożonego obowiązku dotyczącego stawienia się w celu złożenia wyjaśnień dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych, a przez to utrudnianie działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej tj. o czyn z art. 38 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Sąd takie postanowienia wydał.

W roku 2019, nadal (od lipca 2017 roku), prowadzone było postępowanie w sprawie obciążenia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żarach przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Żarach kosztami postępowania egzekucyjnego w łącznej kwocie 6119,60 zł w związku z nieuiszczeniem, przez osobę ukaraną za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych, kary pieniężnej w wys. 120 000 zł (wymierzonej w 2016 r.). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach w 2019 r. złożył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skargę na postanowienie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze w przedmiocie obciążenia PPIS w Żarach kosztami postępowania egzekucyjnego. 13 czerwca 2019 r. WSA w Gorzowie Wlkp. uchylił zaskarżone postanowienie. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

PPIS w Żarach, podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2019 współpracował z policją oraz prokuraturą.

W ramach współpracy z policją PPIS w Żarach przekazywał na bieżąco informacje dotyczące przypadków zatrucień środkami zastępczymi.

W 2019 roku PPIS w Żarach wystąpił do Prokuratury Rejonowej w Żarach z prośbą o udzielenie informacji czy zgon mężczyzny, w Szpitalu na Wyspie Sp. z o.o. w Żarach, nastąpił w wyniku użycia substancji psychoaktywnych. Z uwagi na trwające badania nie ustalono przyczyn zgonu.

Ponadto PPIS w Żarach wystosował do Szpitala na Wyspie Sp. z o.o. oraz kierowników podmiotów leczniczych na terenie powiatu żarskiego pisma przypominające o obowiązku zgłaszania podejrzenia zatrucia, wystąpienia zatrucia lub zgonu spowodowanego środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną (zgodnie z art. 30a ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii).

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach otrzymał od 105. Kresowego Szpitala Wojskowego z Przychodnią SP ZOZ w Żarach oraz Szpitala na Wyspie Sp. z o.o. informacje o 12 zatruciach środkami zastępczymi.

ŚRODKI ZASTĘPCZE

PPIS w Żarach prowadził, również, akcje profilaktyczne związane m.in. z następstwami zażywania środków zastępczych. W ramach: „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”, „Światowego Dnia Zdrowia”, „6 Biegu Szlakiem Żarskich Uliczek”, „II Transgranicznego Pikniku Zdrowia” w Lubsku, Dni Trzebiela, Pikniku Rodzinnego w Sanicach, Dożynek w Przewozie, happeningów pod hasłem „Zdrowi i wolni od uzależnień”, a także obchodów 100-lecia Służb Sanitarnych i Polskiego Czerwonego Krzyża przeprowadził działania profilaktyczne oraz dystrybucje materiałów edukacyjnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach zorganizował prelekcję dla młodzieży stawiającej się do kwalifikacji wojskowej na Powiatowej Komisji Lekarskiej na temat „Profilaktyka uzależnień. Czym są dopalacze” oraz przeprowadził konkurs z zakresu tematyki uzależnień pod hasłem „Wyraź się” zaadresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. PPIS w Żarach prowadził również dystrybucje materiałów edukacyjnych oraz pogadanki i prelekcje multimedialne dotyczące uzależnień dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, uczestników półkolonii letnich i warsztatów terapii zajęciowej.

WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

W powiecie żarskim, pod nadzorem PPIS w Żarach w 2019 r. było 88 placówek oświatowo-wychowawczych, 21 placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 35 szkolnych gabinetów pielęgniarskich.

Oceny dokonano na podstawie kontroli 85 placówek stałych, 21 placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 8 gabinetów pielęgniarskich.

Stan sanitarno-techniczny w 5 placówkach wymagał poprawy, co skutkowało wystawieniem 5 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W kontrolowanych placówkach obserwuje się ciągłą poprawę stanu sanitarno-higienicznego oraz uwzględnienie zasad i norm higienicznych.

Przedstawiciele Inspekcji Sanitarnej szczególną uwagę zwracają na stworzenie dzieciom i młodzieży bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i wychowania.

Na higienę nauki mają wpływ następujące czynniki: mikroklimat, stanowiska pracy ucznia, rozkłady zajęć lekcyjnych oraz waga tornistrów.

Czynniki te w istotny sposób oddziałują na rozwój zdrowotny dziecka.

MIKROKLIMAT

Do właściwego mikroklimatu należy zaliczyć: **odpowiednią temperaturę, wilgotność i ruch powietrza.**

Najlepszym środkiem na zapobieganie zagrożeń związanych z zanieczyszczeniami powietrza w pomieszczeniach jest sprawna wymiana powietrza, zapewniana przez wentylację i wietrzenie pomieszczeń.

W kontrolowanych placówkach, zwłaszcza w budynkach adoptowanych, stwierdza się brak lub nieprawidłową wentylację, która sukcesywnie, w miarę możliwości technicznych jest zapewniana.

W takiej sytuacji najprostszym sposobem utrzymania dobrej jakości powietrza jest aktywne wietrzenie pomieszczeń. Nieodpowiednie warunki w tym zakresie mogą prowadzić do dolegliwości ze strony układu oddechowego i osłabienia koncentracji.

STANOWISKA PRACY UCZNIĄ

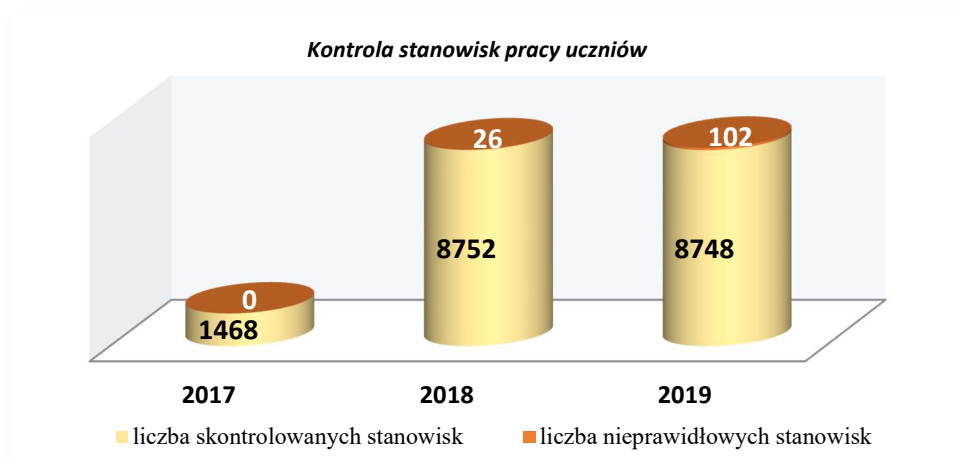
Stanowiska pracy, z których dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część dnia w przedszkolu i szkole ma istotny wpływ na kształtowanie prawidłowej postawy.

Stoły i krzesła powinny być prawidłowo zestawione i oznakowane numerem wielkości mebla lub odpowiednim kolorem oznaczającym wielkość mebla oraz posiadać certyfikaty.

Niedostosowanie mebli do wzrostu dzieci i uczniów sprzyja przyjmowaniu przez nich niewłaściwych postaw, powoduje przeciążenia niektórych mięśni, a w konsekwencji powstawanie skolioz i innych schorzeń kręgosłupa.

W 2019 r. skontrolowano 8748 stanowisk pracy dzieci i młodzieży w 40 placówkach. W 1 placówce (102 stanowiska) uczniowie zajmowali nieprawidłowe do swojego wzrostu stoliki i krzeselka.

Sytuację w tym zakresie, w porównaniu do lat ubiegłych, przedstawia wykres:

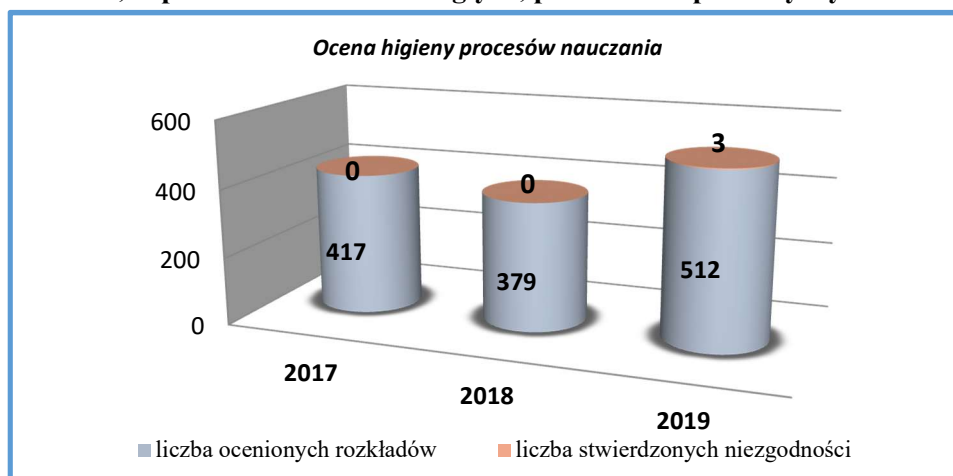
ROZKŁADY ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

Zapewnienie zgodnych z zasadami bezpieczeństwa i higieny rozkładów zajęć lekcyjnych wpływa korzystnie na zdolność przyswajania wiedzy i powoduje, iż praca uczniów staje się bardziej efektywna. Dobre ułożenie rozkładów zajęć lekcyjnych sprzyja właściwemu rozwojowi psychofizycznemu dziecka. **Skontrolowano 512 rozkładów zajęć lekcyjnych w 41 placówkach nauczania i wychowania. W 1 placówce stwierdzono nieprawidłowości w 3 oddziałach.**

Plan lekcji

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek
1. 17.00	Angielski	Socjologia	-	Polski	Matyka
2. 17.15	Przyroda	Matematyka	Historia	Godzina Wychowawcza	Religia
3. 17.30	WF	Przyroda	Polski	Matematyka	Polski
4. 17.45	Polski	Informatyka	Matematyka	WF	WF
5. 18.00	Technika	Polski	Angielski	Przyroda	
6. 18.15	Matematyka	WF		Historia	
7. 18.30	Kolko Religijne	Religia		HC	
8. 18.45		Plastykoterapia			
9. 19.00		Plastykoterapia			

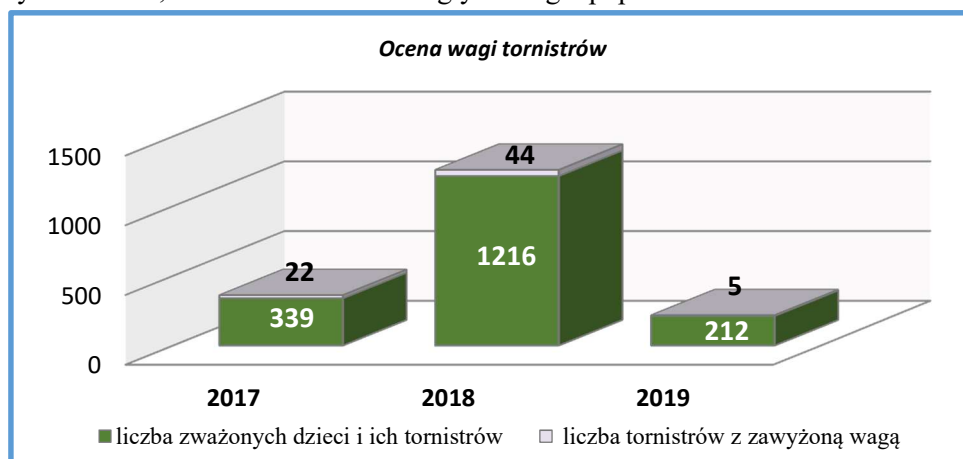
Sytuację w tym zakresie, w porównaniu do lat ubiegłych, przedstawia poniższy wykres:

WAGA TORNISTRÓW

Waga tornistrów ma istotny wpływ na postawę i zdrowie dzieci. **W 2019 r. skontrolowano wagę tornistrów uczniów w 2 szkołach podstawowych; zważono 212 uczniów i ich tornistry. Zawyżoną wagę tornistra posiadało 5 uczniów, co stanowi 2,4% wszystkich badanych.** Sytuacja w tym zakresie, w stosunku do lat ubiegłych uległa poprawie.

WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

Przeciążenia tornistrów wynikają często z ciężaru samego tornistra, np. z materiału z jakiego jest on wykonany oraz z dodatkowej zawartości tornistrów, tj. segregatory, zabawki, dodatkowe książki (np. z biblioteki) czy napoje w szklanych butelkach.

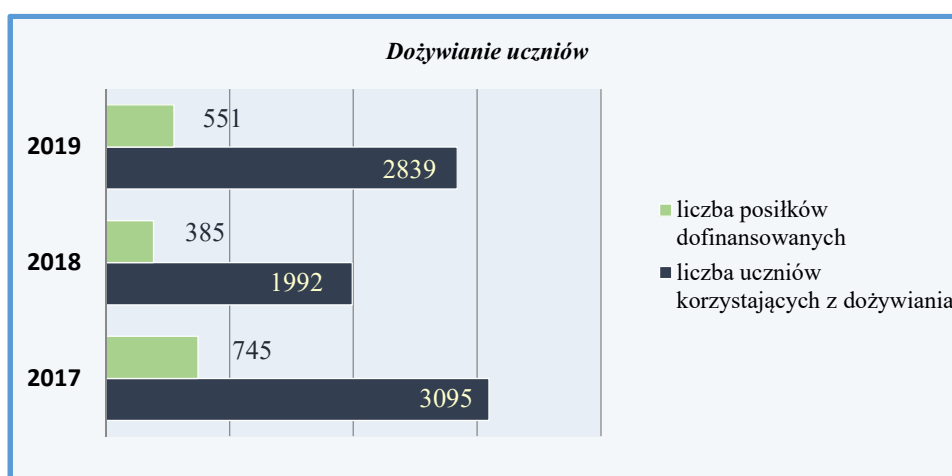
Ponadto skontrolowano 42 placówki pod kątem zapewnienia uczniom możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w szkole. Wszyscy uczniowie mają możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów w szkole w wydzielonych szafkach, w wydzielonych miejscach w gabinetach lekcyjnych lub w indywidualnych szafkach odzieżowych.

DOŻYWIANIE UCZNIÓW W SZKOŁACH

Dzieci i młodzież szkolna mają możliwość korzystania z dożywiania, tj.: drugich śniadań, obiadów jedno i dwudaniowych. W 2017 r. z dożywiania skorzystało 3095 uczniów, w tym władze samorządowe dofinansowały 745 posiłków, co stanowiło 24% wszystkich posiłków, natomiast w 2018 r. z dożywiania skorzystało 1992 uczniów, w tym dofinansowanych było 385 posiłków, co stanowiło 19% wszystkich posiłków.

W 2019 r. z dożywiania skorzystało 2839 uczniów, w tym dofinansowanych było 551, co stanowiło 19% wszystkich posiłków.

INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Ważnym czynnikiem warunkującym rozwój i zdrowie uczniów jest aktywność fizyczna.

Spośród 41 skontrolowanych szkół, 14 posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem, 8 szkolny zespół sportowy bez boiska, 1 tylko salę zastępczą, 9 salę zastępczą z boiskiem, a 1 boisko sportowe. W 8 placówkach brak jest infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Ponadto uczniowie z 4 placówek korzystali z hali sportowej, z 3 z sali gimnastycznej i z 2 z boiska sportowego. Po lekcjach wychowania fizycznego dzieci i młodzież nie korzystają z natrysków, używane są one tylko po dodatkowych zajęciach. Wyposażenie sal gimnastycznych w zdecydowanej większości nie posiada certyfikatów.

SUBSTANCJE I PREPARATY CHEMICZNE W SZKOŁACH

Skontrolowano 14 gabinetów chemicznych, w których stwierdzono 264,59 kg substancji i preparatów chemicznych - nie stwierdzono przeterminowanych odczynników. Substancje i preparaty chemiczne przechowywane są prawidłowo, posiadają prawidłowe oznakowanie oraz karty charakterystyk.

WARUNKI DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ UCZNIÓW

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów uniemożliwiają zachowanie podstawowych zasad higieny.

Dzieci i młodzież w sposób szczególnie narażone są na różnego rodzaju zagrożenia. Ciepła, bieżąca woda przy umywalkach do mycia rąk jest niezbędna do tego, aby wyrobić w uczniach nawyk mycia rąk przed i po wyjściu z toalety oraz w innych sytuacjach w miarę potrzeb.

Niedokładne mycie rąk lub unikanie mycia może być przyczyną zachorowań na choroby zakaźne.

WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

PLACE ZABAW DLA DZIECI W ŻŁOBKACH I PRZEDSZKOLACH

W 2019 r. skontrolowano 46 placów zabaw w żłobkach, przedszkolach i szkołach. Urządzenia i sprzęt do zabaw zapewniały bezpieczne użytkowanie, piaskownice były zabezpieczone przed odpadami zwierzęcymi, przynajmniej

raz w roku był wymieniony piasek w piaskownicach.

Konieczność wymiany piasku w piaskownicach oraz właściwe zabezpieczenie przed zanieczyszczeniami ma na celu ochronę dzieci przed chorobami pasożytniczymi, w tym przede wszystkim pochodzenia odzwierzęcego.

OPIEKA MEDYCZNA W SZKOŁACH

Na terenie powiatu żarskiego dzieci ze wszystkich szkół mają zapewnioną opiekę pielęgniarską. Opieka ta prowadzona jest w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej przez pielęgniarki środowiska szkolnego.

Sprawowana jest w różnym wymiarze czasowym (codziennie, 1 raz w tygodniu, 1 raz w miesiącu).

W 2019 r. nadzorem objęto 8 gabinetów pielęgniarskich, których stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

W ramach współpracy z pielęgniarkami szkolnymi uzyskano dane o przeglądach higienicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych, które przedstawia poniższa tabela:

<i>Rok</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Liczba uczniów w placówkach	1195	1227	1262
Liczba uczniów z wszawicą	5	7	6
Liczba uczniów ze świerzmem	1	1	0

PLACÓWKI LETNIEGO I ZIMOWEGO WYPOCZYNKU

Wypoczynek letni i zimowy dla dzieci organizowany jest w formie wyjazdowej lub w miejscu zamieszkania. Stan sanitarno-higieniczny placówek jest dobry. Placówki są dobrze zorganizowane, a dzieci są pod opieką wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej. W czasie ferii zimowych ze zorganizowanego wypoczynku skorzystało tylko 150 dzieci i był to wypoczynek w miejscu zamieszkania. W trakcie wakacji 326 dzieci i młodzieży skorzystało z wypoczynku w miejscu zamieszkania.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Wszystkie czynniki, które są przedmiotem kontroli, mają ogromny wpływ na rozwój i zdrowie dzieci. Szkoła i jej wyposażenie stanowią dla wzrastającego organizmu środowisko zewnętrzne, które wpływa na różne funkcje życiowe, rozwój, zdolność do pracy i wyniki tej pracy.

Dzieci w przedszkolach i szkołach spędzają znaczną część czasu, rosną, kształtują się i doskonala sprawność swoich narządów.

W związku z tym bardzo ważne jest zapewnienie dobrego stanowiska pracy dziecka, które sprzyjać będzie właściwemu psychofizycznemu rozwojowi. Na kształtowanie prawidłowej postawy uczniów istotny wpływ ma dostosowanie ławek do wzrostu dziecka. Bardzo ważnym czynnikiem jest również prawidłowa waga tornistrów. W tym zakresie, wskazana jest ścisła współpraca dyrektorów szkół z rodzicami. Temat ten wielokrotnie akcentowany jest w trakcie kontroli.

W dalszym ciągu infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego jest niewystarczająca, a wyposażenie sal gimnastycznych i boisk szkolnych w urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatami jest za małe.

Dążenie organów prowadzących i dyrektorów do poprawy warunków higieniczno-zdrowotnych w miejscach pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych, którymi zarządzają, jest widoczne. Obserwuje się ciągłą poprawę stanu sanitarno-higienicznego placówek.

Stan sanitarno-higieniczny w placówkach oświatowo-wychowawczych w powiecie żarskim należy ocenić jako dobry.

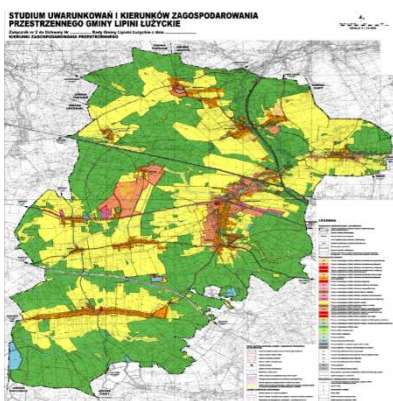
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2019 r. skupiała się przede wszystkim na:

- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowaniu inwestycji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia;
- uzgadnianiu dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- przeprowadzaniu kontroli w trakcie budowy obiektu budowlanego;
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych;
- udzielaniu konsultacji ustnych i telefonicznych, dotyczących głównie zapewnienia odpowiednich wymogów higieniczno-zdrowotnych na etapie rozwiązań projektowych oraz na etapie przeprowadzania bieżących remontów w obiektach budowlanych.

Wymienione kierunki działań mają charakter zapobiegawczy i pozwalają na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska na różnych etapach realizacji przedsięwzięć/inwestycji: opiniowania usytuowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uzgodnień rozwiązań projektowych, a także odbiorów końcowych obiektu, co w następstwie ma ogromne znaczenie w zakresie oddziaływania środowiska na zdrowie publiczne.

OPINIOWANIE PROJEKTÓW MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

W 2019 roku wydano 8 pism uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko i 6 opinii o projekcie dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (3 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 3 projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego), w tym 1 negatywnie.

Negatywna opinia dotycząca poszerzenia cmentarza w m. Jasień została wydana ze względu na istniejący budynek mieszkalny zlokalizowany w strefie sanitarnej cmentarza.

Wydane opinie dotyczyły uporządkowania struktur urbanistycznych w miastach oraz wsiach m.in z przeznaczeniem terenów na:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy usług kultury,
- tereny sportu i rekreacji,
- tereny zabudowy produkcyjnej i magazynów,
- funkcji aktywności gospodarczych
- tereny rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (farma fotowoltaiczna),
- tereny o dominującej funkcji terenów eksploatacji kopalni,
- tereny rolnicze oraz tereny rolnicze z dopuszczeniem rozproszonej zabudowy zagrodowej,
- tereny zabudowy zagrodowej,
- tereny rolnicze do zalesienia,
- tereny lasów,
- tereny zieleni urządzonej,
- tereny cmentarzy,

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

- tereny wód powierzchniowych,
- tereny dróg zbiorczych, dojazdowych, wewnętrznych oraz tereny ciągów pieszo-jezdných,
- tereny obiektów i urządzeń telekomunikacji.

OPINIOWANIE PRZED WYDANIEM DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUKOWANIACH ZGODY NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

W tym zakresie, w 2019 r. wydano 5 opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji, w tym 3 negatywne. Negatywne opinie zostały wydane z powodu brakujących informacji dotyczących przedsięwzięcia.

Wydano 63 opinie sanitarne w sprawie dotyczącej konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, z czego w 6 przypadkach wnoszono o wykonanie raportu.

Podstawowymi kryteriami opiniowania były między innymi:

- zapewnienie odpowiednich zabezpieczeń na terenach dla inwestycji powstających na obszarach chronionych (głównie w odniesieniu do ujęć wody),
- zabezpieczenie terenów zabudowy mieszkaniowej przed hałasem, zanieczyszczeniem powietrza,
- zwrócenie uwagi na skutki mogące wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu powodowane wytwarzaniem odpadów, wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi, lokalizacją cmentarzy itp.

UZGADNIANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ

Uzgodniono 4 dokumentacje projektowe.

Opiniowanie rozwiązań projektowych uwzględniało:

- zapewnienie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska w rozwiązaniach projektowych,
- zachowanie funkcji obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem oraz higieny środowiska,
- zapewnienie wymogów higieniczno-zdrowotnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- eliminację możliwości zanieczyszczenia żywności w obiektach produkujących i prowadzących obrót żywnością;
- zapewnienie odpowiedniego czasowego gromadzenia odpadów medycznych;
- zapewnienia odpowiedniej segregacji i gromadzenia odpadów;
- zapewnienia odpowiednich warunków techniczno-budowlanych, z uwzględnieniem przepisowej krotności wymiany powietrza i jego czystości;
- zapewnienia wody bieżącej ciepłej i zimnej o odpowiednich parametrach, odpowiedniego odprowadzenia nieczystości ciekłych, odpowiedniej wysokości pomieszczeń, itp.
- zapewnienie odpowiednich wymogów higieniczno-zdrowotnych w obiektach prowadzących działalność leczniczą.

Wymagano również uzyskania odpowiednich odstępstw od wymagań techniczno-budowlanych (wysokość pomieszczeń, oświetlenie, zagłębienie,) od Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

KONTROLE W TRAKCIE REALIZACJI OBIEKTU BUDOWLANEGO

Przeprowadzono 1 kontrolę w trakcie realizacji obiektu budowlanego.

ODBIORY KOŃCOWE OBIEKTÓW

Uczestniczono w 65 odbiorach końcowych obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania, w tym:

• warsztaty samochodowe, stacje paliw	- 2
• obiekty produkcyjne, przemysłowe i magazynowe, biurowo-socjalne	- 10
• budynki handlowo-usługowe	- 4
• przedszkola i żłobki	- 5
• gabinety kosmetyczne i fryzjerskie (w tym gab. tatuażu)	- 17
• obiekty gastronomiczne	- 6
• budynki mieszkalne i mieszkalno-usługowe	- 8
• hotele i hostele	- 2
• stacja diagnostyczna	- 1

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

- plac postojowy dla kamperów - 1
- sklep mięsno-wędliniarski - 1
- bioelektrofiltr gazów odlotowych - 1
- inne obiekty (w tym szatnie i świetlice, wiaty) - 7

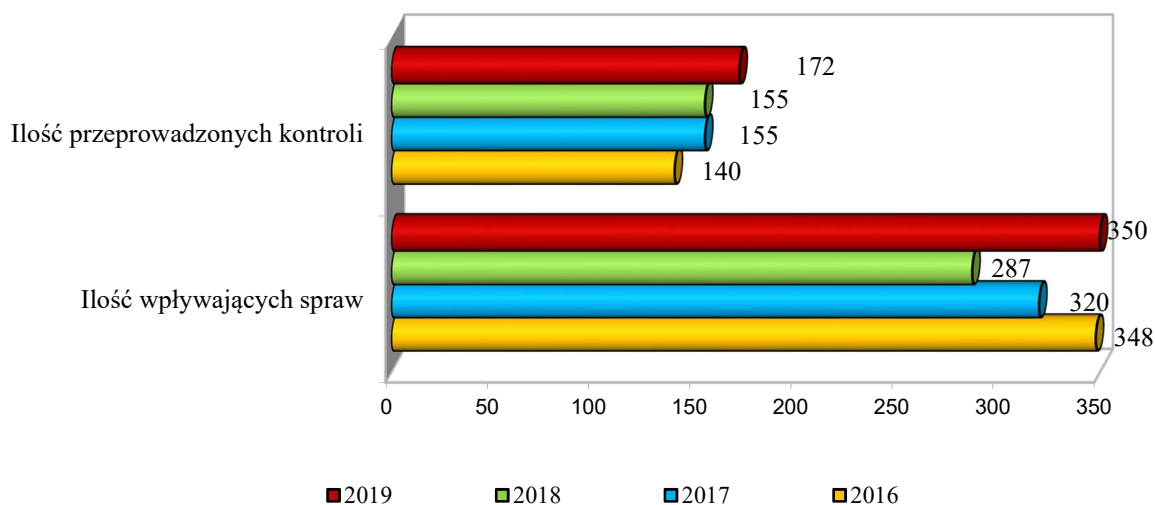
Podczas przeprowadzonych kontroli zwracano uwagę na zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową oraz zgodność z wymogami higieniczno-zdrowotnymi.

PODSUMOWANIE

Przeprowadzono 172 kontrole na postawie, których łącznie wydano 165 opinii (różnica w ilości wynika np. z przeprowadzenia podwójnych kontroli). Wydane pisma dotyczyły:

- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – 8,
- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań oraz kierunków
- zagospodarowania przestrzennego – 6,
- kontroli w trakcie realizacji – 1,
- kontroli tzw. odbiorów końcowych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania – 65,
- uzgodnienia dokumentacji projektowych – 4,
- uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – 5,
- konieczności sporządzenia raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko i jego zakresie – 63,
- spraw różnych (np. wyjaśnienia) – 14.

Ilość spraw, a działalność kontrolna ZNS w latach 2016-2019

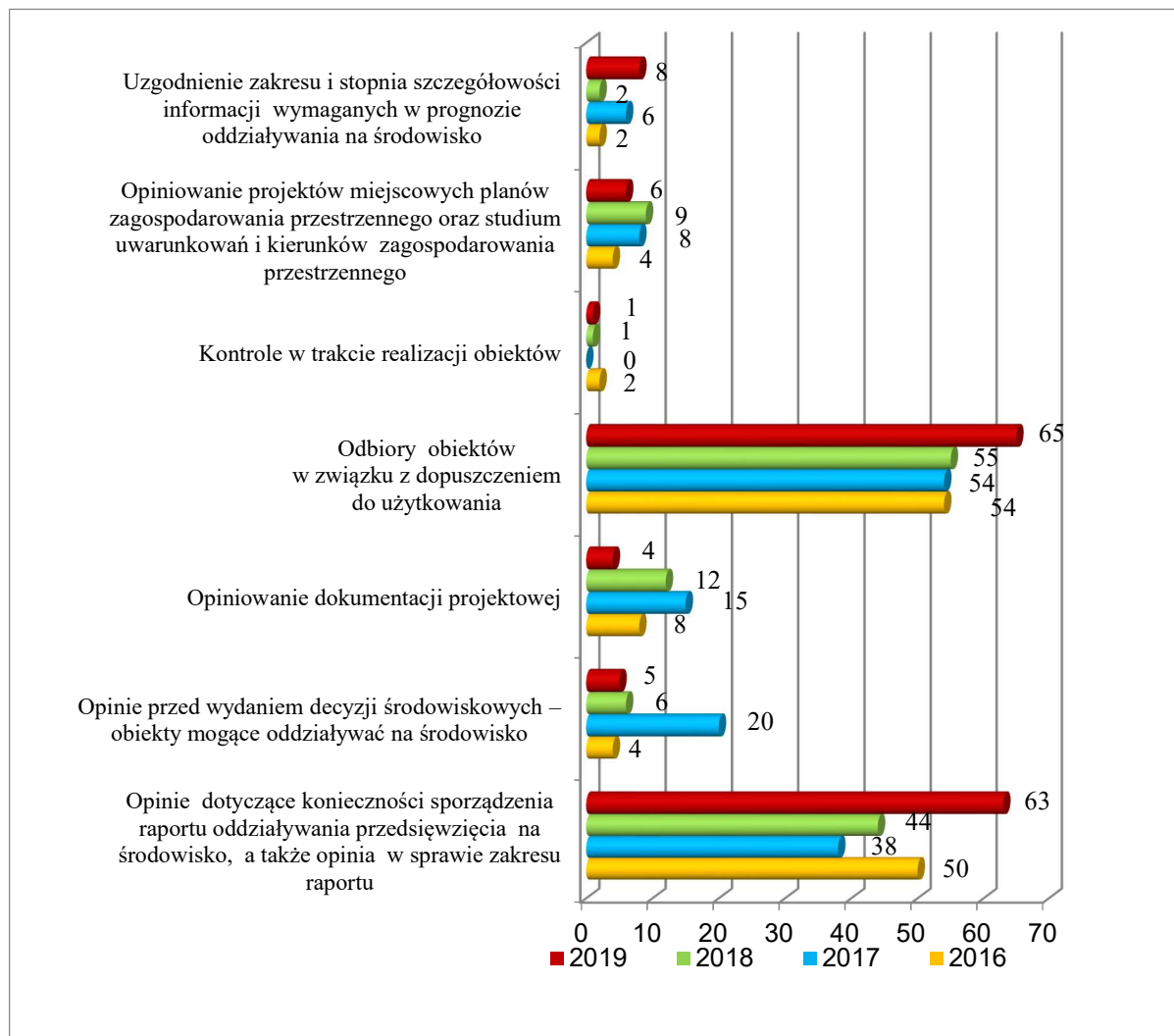

WNIOSKI

Na porównywalnym poziomie w stosunku do lat poprzednich obserwuje się brak zgodności wykonania inwestycji z dokumentacją projektową. Wielokrotnie stwierdzono brak realizacji wymogów higieniczno-zdrowotnych, które były przewidziane na etapie rozwiązań projektowych oraz niespełnienie wymogów higieniczno-zdrowotnych na etapie uzgodnień projektowych opiniowanych przez rzeczoznawców do spraw higieniczno-zdrowotnych.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Część graficzna ilustrująca działalność w zakresie ZNS w latach 2016-2019

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach realizuje kierunki działań, które wynikają z założeń Narodowego Programu Zdrowia i wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia. Wszelkie podejmowane działania dostosowane są do potrzeb zdrowotnych środowiska lokalnego powiatu żarskiego.

Do zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żarach należy organizacja, realizacja, koordynowanie, monitorowanie i nadzorowanie działalności oświatowo-zdrowotnej, a celem jest kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Realizowane są następujące działania:

- inicjowanie i realizacja kierunków przedsięwzięć, zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalanie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej;
- aktywowanie społeczności lokalnej do podejmowania działań na rzecz własnego zdrowia;
- prowadzenie porad i szkoleń dla pracowników ochrony zdrowia, pracowników placówek nauczania i wychowania, przedstawicieli organizacji społecznych i stowarzyszeń w zakresie metodyki oświaty zdrowotnej i prowadzonych działań;
- koordynowanie ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych programów edukacyjnych, realizowanych przez placówki nauczania i wychowania;
- edukacja dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki zdrowotnej;
- udzielenia porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu szkodliwych czynników na zdrowie człowieka;
- monitorowanie i ocena podejmowanych do realizacji programów edukacyjnych.

Wszystkie podejmowane interwencje programowe i nieprogramowe mają tematyczne odzwierciedlenie w założeniach strategicznych Narodowego Programu Zdrowia i służą poprawie stanu zdrowotnego społeczności. Zgodnie z tymi założeniami zdrowie człowieka, co wyraźnie należy podkreślić, aż w 40-50% zależy od stylu życia jednostki. Stąd też, wyraźny nacisk PPIS w Żarach kładzie na działania promocyjne i profilaktyczne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach prowadzi działania oświatowe przy współpracy z wieloma instytucjami, jednostkami, organizacjami i ekspertami szczebla lokalnego:

- Starostwem Powiatowym w Żarach,
- Urzędem Miasta w Żarach,
- Urzędem Gminy w Żarach,
- Urzędem Miasta i Gminy w Lubsku,
- Urząd Gminy w Trzebielu,
- Urząd Gminy w Przewozie,
- Urzędem Marszałkowskim w Zielonej Górze,
- Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach,
- PCK w Żarach,
- Ratownicy Medyczni,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żarach,
- Dziennym Domem Wsparcia w Żarach,
- Zajęcia Terapii Warsztatowej w Żarach,
- Środowiskowym Domem Samopomocy w Żarach,
- TV Regionalną w Żarach,
- Gazetą Regionalną,
- Lubskim Klubem Amazonek,
- Stowarzyszeniem Seniorów „Lipowa Dolina” w Lipinkach Łużyckich,
- Zakładami Opieki Zdrowotnej powiatu żarskiego,
- Komendą Powiatową Policji w Żarach,
- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żarach,
- Kuratorium Oświaty Oddział Rejonowy w Żarach,
- Dyrekcjami szkół i przedszkoli powiatu żarskiego oraz licznymi indywidualnymi sponsorami.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

REALIZOWANE PROGRAMY ZDROWOTNE I AKCJE PROMUJĄCE ZDROWIE

PROGRAMY EDUKACYJNE

Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Głównym celem programu jest wzrost wiedzy na temat HIV i AIDS oraz zmniejszenie liczby zakażeń HIV w drodze ryzykownych zachowań. Program realizowany jest w różnych formach, między innymi:

- poprzez kampanie medialne realizowane z udziałem Krajowego Centrum ds. AIDS;
- obchody Światowego Dnia AIDS – 1 grudnia;
- obchody Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS - trzecia niedziela maja;
- systematyczne działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV;
- edukację i uświadamianie społeczeństwa;

Liczba osób zakażonych HIV wciąż wzrasta, a nieleczone zakażenie HIV prowadzi do zachorowania na AIDS. Na ryzyko zakażenia HIV narażeni są wszyscy – bez względu na wiek, płeć, orientację seksualną, religię czy rasę. W związku z tym, wiedza na temat HIV i AIDS jest niezbędna każdemu człowiekowi. Drogą do zatrzymania wzrostu zachorowań nie są leki, lecz unikanie sytuacji, w których można zarazić się wirusem.

Kluczową kwestią jest profilaktyka i uświadamianie, jakie są kanały przenoszenia HIV. Od wdrożenia badań w 1985r. do 31 października 2018 r. (przy uwzględnieniu korekt i uaktualnień danych) stwierdzono zakażenie HIV u 23 656 obywateli Polski, odnotowano 3 657 zachorowań na AIDS, natomiast 1 408 chorych zmarło. Szacuje się, iż faktyczna liczba zakażonych może być nawet trzykrotnie większa. Na dzień 31.12.2018 r. leczeniem antyretrowirusowym (ARV) objętych było około 11 063 pacjentów, w tym 101 dzieci. Stąd tak istotne promowanie świadomego, anonimowego i bezpłatnego testowania w kierunku HIV.

W ramach programu pracownicy PZ i OZ utworzyli 6 punktów informacyjno-edukacyjnych przyłączając się do imprez lokalnych w ramach których przeprowadzono poradnictwo i dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych, działaniami zostało objętych 650 osób. Zorganizowano kampanię społeczną pod hasłem „Mój Walenty jest the best, idzie ze mną zrobić test”, w ramach której 14 lutego 2019 r. przy współpracy lokalnych kawiarni i pizzerii rozdano materiały zachęcające do testowania w kierunku HIV ok. 150 osobom.

W ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS w grudniu 2019 r. zorganizowano akcje prozdrowotne w placówkach oświatowych, w tym 8 wykładów na podstawie prezentacji multimedialnej, projekcje filmu edukacyjnego oraz rozwiązywanie przez uczniów krzyżówki z wiedzy na temat HIV/AIDS.

Programem profilaktyki HIV/AIDS w 2019 r. objęto ogółem 8165 mieszkańców powiatu żarskiego.

PKD - punkty konsultacyjno-diagnostyczne
tam wykonasz test w kierunku HIV anonimowo, bezpłatnie i bez skierowania

Wojewódzki Program Prewencji Pierwotnej Nowotworów

Nowotwory złośliwe w Polsce w 2016 roku

Liczba nowych zachorowań: 164 140

Program wpisuje się w Narodowy Program Zwalczenia Chorób Nowotworowych realizowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia i Ministerstwo Zdrowia.

Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na nowotwory, w tym na raka piersi oraz raka szyjki macicy poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej wśród ogółu kobiet, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych. Program kładzie nacisk na samokontrolę piersi poprzez regularne ich

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

samobadanie, poznawanie zmienności struktury piersi w zależności od fazy cyklu i wieku, uwrażliwienie na fakt istnienia problemu raka piersi i raka szyjki macicy oraz uświadomienie konieczności wykonywania regularnych badań cytologicznych, USG piersi i mammografii.

24 kwietnia 2019 r. odbyły się warsztaty zorganizowane w ramach projektu „Lubuszanie skutecznie przeciw nowotworom” przez Wydział Edukacji i Zdrowia Starostwa Powiatowego we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną. W warsztatach prowadzonych przez psychoonkologa i psychologa klinicznego uczestniczyli pedagodzy, pielęgniarki środowiska szkolnego, radni powiatowi oraz przedstawicielki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Na terenie powiatu żarskiego w 2019 r. przeprowadzono 8 kampanii edukacyjnych pod hasłem „Październik miesiącem walki z rakiem piersi”. Akcje prozdrowotne skierowane były do młodzieży w szkołach ponadpodstawowych, w ramach których odbywały się wykłady na podstawie prezentacji multimedialnej, instruktaż samobadania piersi wraz z ćwiczeniami na fantomie i dystrybucją tematycznych materiałów. Cykl spotkań edukacyjnych przeprowadzono również dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach, podopiecznych Dziennego Domu Wsparcia, Środowiskowego Domu Samopomocy, Zajęć Terapii Warsztatowej w Żarach oraz dla członków Stowarzyszenia Seniorów „Lipowa Dolina” w Lipinkach Łużyckich. Ogółem działaniami objęto **290** osób.

Zorganizowano Powiatowy Konkurs Plastyczny na plakat dla uczniów szkół średnich, który miał na celu promowanie profilaktyki nowotworowej oraz zaangażowanie młodzieży w działania prozdrowotne. Honorowym Patronem Konkursu i fundatorem nagród był Starosta Powiatu Żarskiego.

W ramach programu pracownicy PSSE w Żarach utworzyli 6 punktów informacyjno-edukacyjnych przyłączając się do imprez lokalnych takich jak: Finał WOŚP w Przewozie, Akcja profilaktyczna „Tydzień Zdrowia” w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Żarach, II Transgraniczny Piknik Zdrowia w Lubsku organizowany przez Starostę Powiatu Żarskiego, Obchody 100 lecia PCK w Żarach, Piknik Rodzinny „Dni Trzebiela”, „Bieg Szlakiem Żarskich Uliczek”. Podczas akcji propagowano zdrowy styl życia mający zapobiegać chorobom nowotworowym, udzielano informacji o dostępnych badaniach profilaktycznych, a także przeprowadzono instruktaże samobadania piersi na fantomie.

Edukacją i informacją w zakresie profilaktyki nowotworowej objęto ogółem 7535 osób.

Program promowania racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej „Trzymaj Formę”

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Do priorytetowych założeń programu zalicza się zwiększenie wiedzy dotyczącej zbilansowanej diety i aktywności fizycznej, dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych, kształtowanie postaw i zachowań w zakresie prawidłowego żywienia i uprawiania aktywności fizycznej oraz propagowanie zdrowego stylu życia w szkole, w domu i środowisku pozaszkolnym.

Program przeznaczony jest dla uczniów oddziałów gimnazjalnych i starszych klas szkół podstawowych. Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami, opiekunami i środowiskiem lokalnym, opracowują własne sposoby i formy propagowania zasad zdrowego stylu życia, zarówno w szkole, jak i w swojej rodzinie. Projekty powinny być interdyscyplinarne, traktujące problem zdrowego trybu życia całościowo, odnoszące się zarówno do zdobywania konkretnych umiejętności, jak też do kształtowania postaw i zwiększania zainteresowania problematyką prozdrowotną. Projekty powinny łączyć aktywność uczniów, spełnienie ich oczekiwań, zaangażowanie otoczenia szkoły i społeczności lokalnej z wykorzystaniem najnowszej dostępnej wiedzy we wskazanym zakresie.

W roku szkolnym 2018/2019 do realizacji programu w powiecie żarskim przystąpiło 82% szkół podstawowych (32 szkoły) w tym 3 szkoły z oddziałami gimnazjalnymi. W ramach programu przeprowadzono 20 prelekcji dotyczących zasad prawidłowego odżywiania na przykładzie talerza zdrowia dla uczestników półkolonii letnich i zimowych. W trakcie trwania lokalnych imprez utworzono punkty informacyjno-edukacyjne,

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

w których dokonywano pomiarów BMI i tkanki tłuszczowej oraz udzielano porad dotyczących zasad prawidłowego odżywiania i wpływu aktywności fizycznej na zdrowie, w akcjach wzięło udział 650 osób.

W placówkach realizujących program ogłoszony został Wojewódzki Konkurs na projekt edukacyjny „Trzymaj Formę! Dbając o zdrowie, dbasz o Niepodległą”. W roku szkolnym 2018/2019 w powiecie żarskim do konkursu zgłosiły się 2 szkoły podstawowe, z których jedna zdobyła III miejsce tj. Szkoła Podstawowa w Wicinie.

Przeprowadzono także powiatowy etap Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia dla uczniów szkół podstawowych biorących udział w programie. Ponadto PSSE w Żarach zorganizowała 2 szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu i pracowników Zakładów Opieki Zdrowotnej z powiatu żarskiego.

Głównym środkiem przekazu są materiały edukacyjne w postaci programowych broszur dla młodzieży, ulotek informacyjno-edukacyjnych dla rodziców, plakatów z talerzem zdrowia, poradników dla nauczycieli, przykładowych scenariuszy zajęć oraz materiałów dodatkowych dostępnych na stronie internetowej trzymajforme.pl.

Koordinatory szkolni zgodnie twierdzą, że program „Trzymaj Formę” jest niezwykle potrzebny, jego realizacja przynosi korzyści zarówno w rozwoju fizycznym jak i w pozytywnym myśleniu, a uczniowie chętnie uczestniczą w różnych formach podczas realizacji przedsięwzięć. Ponadto każde, choćby najmniejsze działanie dotyczące zagadnień zdrowego odżywiania i właściwej aktywności fizycznej wnosi pozytywny skutek w codzienne życie ucznia, a poznając szerzej te zagadnienia ma świadomość ceny własnego zdrowia i swoich najbliższych.

W roku szkolnym 2018/2019 wyedukowano 3295 uczniów szkół podstawowych i III klas gimnazjalnych.

Krajowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem głównym programu jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w powiecie żarskim, poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy.

Program kładzie nacisk na zwiększenie odsetka osób, które nigdy nie wypaliły żadnego papierosa wśród młodzieży i ludzi wchodzących w dorosłe życie, zachęcanie do podejmowania odpowiedzialnych wyborów, promowanie postaw ludzi odpowiedzialnych za zdrowie własne i swoich bliskich, promowanie sprzyjających zdrowiu form spędzania wolnego czasu, kształtowanie postaw asertywnych wobec palenia tytoniu, zwiększenie odsetka osób deklarujących rzucenie palenia, zmniejszenie odsetka dzieci narażonych na bierne palenie oraz zmniejszenie liczby osób ekspozowanych na działanie dymu tytoniowego w miejscach publicznych.

W ramach działań dotyczących realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w 2019 r. zorganizowano między innymi 6 akcji prozdrowotnych na terenie powiatu żarskiego, w tym punkty informacyjno-edukacyjne przy współpracy z ratownikiem medycznym, gdzie można było między innymi zmierzyć tlenek węgla w wydychanym powietrzu u palaczy, ciśnienie tętnicze krwi oraz poziom cukru we krwi i wziąć udział w pokazie udzielania pierwszej pomocy na fantomie. Akcje udało się zorganizować dzięki wsparciu i zaangażowaniu licznych partnerów.

Wiosenna kampania Światowego Dnia bez Tytoniu w 2019 r. realizowana była we współpracy z Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach. W ramach kampanii zorganizowano happening ph „Zdrowi – wolni od uzależnień”, w którym wzięły udział dzieci z przedszkola, uczniowie ze szkół podstawowych, młodzież szkół średnich oraz opiekunowie i zaproszeni goście.

Podczas jesiennej kampanii edukacyjnej „Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu” przeprowadzono cykl spotkań edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych i średnich na temat skutków zdrowotnych wynikających z palenia tytoniu. Młodzież poznała skutki palenia e-papierosów, ich wpływ na wydolność układu oddechowego i krążenia oraz niebezpiecznych sytuacji wynikających z robionych liquidów oraz aspekty prawne e-palenia w Polsce i na świecie. Podniesie wiedzy na temat tych produktów pozwoli uniknąć młodym osobom niebezpiecznych dla życia

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

sytuacji w przyszłości. W grudniu 2019 r. pracownicy PSSE w Żarach wspólnie z funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej w Żarach odwiedzili punkty sprzedaży e- papierosów na terenie Żar. Informowali sprzedawców o konsekwencjach karnych za nieprzestrzegane prawa i uświadamiali o skutkach zdrowotnych w związku z paleniem papierosów i e- papierosów. W 2019 roku informacją i edukacją objęto 8165 osób.

„Czyste Powietrze wokół Nas”.

Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń jak również, wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów, „wydobycia” dymu papierosowego, zwiększenie wrażliwości dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym oraz zwiększenie wiedzy na temat skutków palenia papierosów.

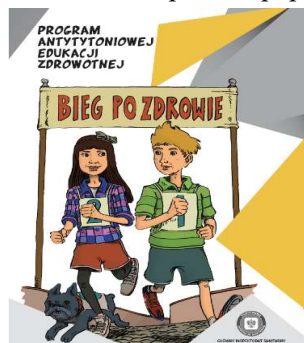
Dla dzieci w wieku przedszkolnym, biernie palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, zwiększoną konieczność interwencji chirurgicznej w przebiegu tej choroby, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. W tym kontekście, szczególnie ważna jest realizacja wychowania antytytoniowego dla grupy dzieci 5 i 6 letnich wraz z ich rodzicami.

W roku szkolnym 2018/2019 do realizacji programu w powiecie żarskim przystąpiło 63% przedszkoli i oddziałów przedszkolnych z powiatu żarskiego. Edukacją objęto 1369 dzieci i rodziców/opiekunów.

Koordynatorzy przedszkolni programu zostali przygotowani do realizacji programu przez powiatowego koordynatora z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach. Do realizacji programów w placówkach nauczania i wychowania wykorzystano różne formy przekazu, takie jak: prelekcje i pogadanki, formy wizualne i gazetki, tematyczne zajęcia plastyczne i ruchowe, konkursy oraz spotkania z rodzicami, rozmowy indywidualne, wycieczki terenowe i happeningi przedszkolne.

„Bieg po zdrowie”

Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Przekazywanie dzieciom wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych oraz kształtowanie odpowiednich umiejętności i postaw związanych z tym obszarem przyczynia się do zdrowego stylu życia, który uważany jest za główny czynnik wpływający na zdrowie człowieka.

Grupa, do której został skierowany program profilaktyki antytytoniowej, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Dzieci w tym wieku zaczynają kształtować w sobie cechy i nawyki, które mogą pozostać z nimi przez całe życie. Dlatego tak ważne jest podejmowanie wobec nich odpowiednio zaplanowanych działań w zakresie profilaktyki palenia tytoniu. Uzasadnieniem do skierowania programu do tej grupy są wyniki badań, prowadzonych w Polsce i w wielu krajach na świecie. Wynika z nich, że większość dorosłych palaczy podjęła próby palenia tytoniu, będąc jeszcze nastolatkami.

Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów, gdyż jak wskazują badania naukowe, zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych.

W roku szkolnym 2018/2019 zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego do realizacji III edycji programu w powiecie żarskim przystąpiło 14 szkół podstawowych. Ogólnie programem zostało objętych 332 uczniów.

Projekt KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”, w tym program „ARS jak dbać o miłość”

Projekt realizowany jest w partnerstwie 4 instytucji: Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie, Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Koordynatorem krajowym programu jest Główny Inspektorat Sanitarny, a zaangażowane w jego realizację są wszystkie jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Głównym celem projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Adresatami programu są: kobiety w wieku prokreacyjnym, pomiędzy 15 a 49 rokiem życia, lekarze, nauczyciele, uczniowie szkół ponadpodstawowych, pracownicy wybranych zakładów pracy, ogół społeczeństwa jako adresat kampanii społecznej.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

W 2019 roku w ramach projektu podejmowane były następujące działania: pracownicy PSSE w Żarach wspólnie z funkcjonariuszem Policji przeprowadzili 31 prelekcji na temat niebezpieczeństw i skutków zdrowotnych po zażyciu środków psychoaktywnych wraz z emisją filmu „Stop Dopalaczom”. Cykl spotkań edukacyjnych skierowany był do młodzieży szkolnej, uczestników półkolonii zimowych i letnich w powiecie żarskim wraz z dystrybucją materiałów edukacyjnych. W trakcie trwania lokalnych imprez i akcji prozdrowotnych zorganizowano punkty informacyjno-edukacyjne promujące życie bez nałogów z możliwością pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu i symulacji odbierania otoczenia przy użyciu alkoholi, ogólnie z porad skorzystało 650 osób. Przeprowadzono ogólnopolskie kampanie społeczne pod nazwą „Melanż, Oczekiwania vs. Rzeczywistość” i „STOP Dopalaczom” skierowane do młodzieży w wieku 15-19 lat, rodziców oraz nauczycieli i pedagogów, poprzez rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych w placówkach oświatowych powiatu żarskiego i publikacje na stronie edukacyjnej i Facebooku PSSE w Żarach, których głównym celem było zwrócenie uwagi młodzieży na negatywne skutki korzystania z używek, rozpowszechnienie wiedzy na temat wpływu uzależnień na życie człowieka oraz promocji zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów. Ogólnie w 2019 r. działaniami objęto 8165 mieszkańców powiatu żarskiego.

Wojewódzki Program Profilaktyki Wszawicy

Program edukacyjny w zakresie profilaktyki wszawicy wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych jest odpowiedzią Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego na kwestie związane z rozprzestrzenianiem się wszawicy, podnoszone przez zaniepokojonych rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół i przedszkoli.

Wszawica zaliczana jest do grupy inwazji pasożytami zewnętrznymi i mimo że nie znajduje się obecnie w wykazie chorób zakaźnych stanowiącym załącznik do obowiązującej ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2018 r. poz. 151, 1669), wciąż niesie ryzyko łatwego rozprzestrzeniania się w dużych skupiskach ludzkich (przedszkola, szkoły, internaty, placówki letniego i zimowego wypoczynku). Jest dolegliwością utrudniającą codzienne życie, a związane z nią zmiany skórne mogą wymagać leczenia.

Celem programu jest zmniejszenie występowania wszawicy poprzez dostarczenie wiedzy z zakresu zapobiegania wszawicy oraz kształtowanie pozytywnych i aktywnych postaw prozdrowotnych wśród dzieci, rodziców i nauczycieli.

W ramach programu podejmowane były następujące formy: szkolenie dla pracowników Zakładów Opieki Zdrowotnej, indywidualne szkolenia i instruktaże dla koordynatorów programu w placówkach oświatowych, w których był problem, dystrybucja materiałów edukacyjnych oraz pogadanki i prelekcje multimedialne dla dzieci dotyczące higieny osobistej wieku dojrzewania i profilaktyki chorób pasożytniczych.

W 2019 r. do programu przystąpiło 39 placówek oświatowych, a działaniami edukacyjnymi objęto 1661 dzieci przedszkolnych i 1220 uczniów szkół podstawowych oraz ich rodziców/opiekunów.

INTERWENCJE NIEPROMAMOWE

Światowy Dzień Zdrowia – „Uniwersalny zasięg/dostęp do opieki zdrowotnej”

Światowa Organizacja Zdrowia powstała na kanwie przekonania, że wszyscy ludzie powinni mieć korzystanie z prawa do najwyższego możliwego poziomu zdrowia. Każdego roku 7 kwietnia w rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) obchodzony jest Światowy Dzień Zdrowia i każdego roku motyw przewodni poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w obszarze zdrowia publicznego. W 2019 roku hasło Światowego Dnia Zdrowia „Uniwersalny zasięg/dostęp do opieki zdrowotnej”. Powszechnie ubezpieczenie zdrowotne polega na zapewnieniu wszystkim osobom i społecznościom dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych tam, gdzie ich potrzebują. W ramach kampanii przeprowadzono akcję edukacyjną dla młodzieży szkoły ponadpodstawowej, w tym wykład, punkt informacyjno-edukacyjny

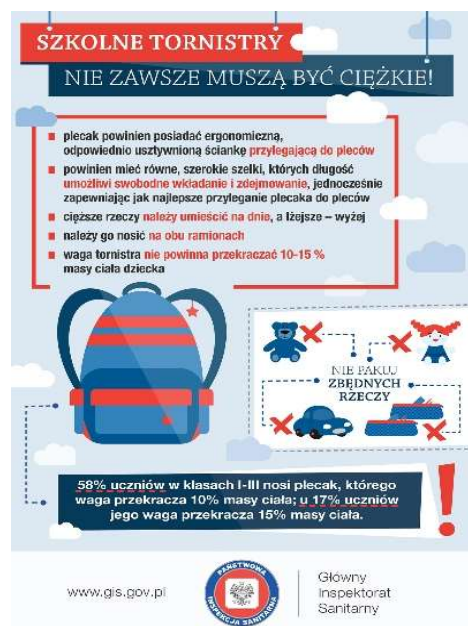

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

i dystrybucję tematycznych materiałów w trakcie trwania „Tygodnia Zdrowia” w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Żarach.

W 2019 roku informacją i edukacją objęto 958 osób.

Profilaktyka wad postawy „Ogólnopolski Dzień Tornistra”

W związku z podpisaną 17 stycznia 2018 r. deklaracją współpracy pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej i Głównym Inspektorem Sanitarnym na rzecz rozwoju edukacji zdrowotnej w środowisku szkolnym, 1 października został ogłoszony Ogólnopolskim Dniem Tornistra.

Cele szczegółowe stanowią:

- dostarczenie dzieciom, nauczycielom oraz rodzicom wiedzy oraz narzędzi, dzięki którym będą mogły dokonywać świadomego wyboru wpływającego na jakość życia,
- zmotywowanie uczniów do prawidłowego i zdrowego trybu życia wraz z działaniami profilaktycznymi wad postawy,
- zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków uczniów oraz związanych z nim wad postawy, a w konsekwencji bólów kręgosłupa, zmniejszenia pojemności płuc oraz schorzeń ortopedycznych i neurologicznych.

W 2019 roku w powiecie żarskim w 2 szkołach podstawowych zważono 212 uczniów i ich tornistry, 5 uczniów miało zawyżoną wagę tornistra.

Akcja Zima „Bezpieczne ferie”. Akcja Lato „Zdrowe i bezpieczne wakacje”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żarach co roku w okresie zimowym i wakacyjnym podejmuje działania promujące zdrowy styl życia i aktywność fizyczną oraz kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych korzystających z zorganizowanego wypoczynku jak, również, wśród całej społeczności lokalnej.

W czasie trwania ferii zimowych, a także w trakcie wakacji przeprowadzono wspólne kontrole wypoczynków pod względem bezpieczeństwa i warunków sanitarno-higienicznych. Akcje odbywały się przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Żarach, Komendą Powiatową Straży Pożarnej oraz Kuratorium Oświaty. Ponadto przeprowadzone zostały działania edukacyjne dotyczące m.in. bezpieczeństwa, zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób nowotworowych, szkodliwości palenia tytoniu, używania substancji psychoaktywnych, tzw. „dopalaczy” oraz szkodliwości nadmiernego korzystania z promieni UV.

Łącznie informacją i edukacją objęto 580 osób.

WNIOSKI

Realizacja działań edukacyjnych ukierunkowanych na zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za własne zdrowie wśród ludności wymaga długofalowych, permanentnych działań o szerokim zakresie, skierowanych do różnych grup odbiorców.

Na całokształt sytuacji zdrowia publicznego niewątpliwie ma wpływ zdrowy styl życia. Taka sytuacja wymaga realizacji działań mających na celu poprawę nawyków żywieniowych, wzrostu aktywności fizycznej, zwiększenie wiedzy nt. szkodliwości czynnego i biernego palenia tytoniu oraz zwiększenie wiedzy na temat wczesnego wykrywania nowotworów.

Obserwuje się wzrost poziomu wiedzy dzieci i młodzieży odnośnie zasad zdrowego stylu życia, młodzi ludzie uczą się co to znaczy zdrowe i racjonalne odżywianie oraz roli czynników mających wpływ na powstawanie otyłości. Rzetelna wiedza przekazywana uczniom stanowi podstawę do kształtowania prawidłowych nawyków, które w przyszłości pozwolą zmniejszyć odsetek osób otyłych.

Działalność z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej jest realizowana w miarę możliwości, jednakże nadal odczuwalny jest brak nakładów finansowych oraz niedobór materiałów edukacyjnych, co uniemożliwia w pełni prowadzenie działań profilaktycznych. Dlatego też niezbędne jest zwiększenie nakładów na ich realizację.

Dzięki odpowiednim metodom łatwiej jest przemówić do społeczeństwa i przekonać o skuteczności działań profilaktycznych, dlatego podejmowane działania z zakresu Zdrowia Publicznego powinny być wspólnotowe na szczeblu regionalnym oraz łączyć dostępne zasoby.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Zwiększona współpraca lokalnych mediów w zakresie programów i kampanii edukacyjno-informacyjnych pozwoliłaby na dotarcie do większej liczby mieszkańców powiatu żarskiego i objęcie ich działaniami profilaktycznymi o różnorodnej tematyce zdrowotnej.

Mając na uwadze popularność mediów społecznościowych Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żarach prowadzi swojego Facebooka, Twittera, który cieszy się rosnącym zainteresowaniem, dzięki czemu ma możliwość dotarcia do większej liczby osób w różnym wieku, w szczególności do młodzieży i można powiedzieć, że daje on możliwość szybkiej komunikacji ze społeczeństwem w ciekawy i nowoczesny sposób, co niewątpliwie wpływa na skuteczność działań profilaktycznych.